

ALP 25 46

LTSR valstis  
Lietuviai  
Pabutekta

Lietuvių 5-gos Brazilijos Organas  
 Leidėjas: LIETUVIŲ 5-GA BRAZILIJŲ  
 Atsakomasis redaktorius  
 Dr. Egaz Muniz Moreira Landim  
 Faktinis Redaktorius  
 Stasys Vancevičius  
 Rankraščius redakcija taisy savo nuostai-  
 ra. Nesunaudotų rankraščių nesaugo  
 ir savo lėšomis negražina.  
 Už apmokamus skelbimusneatsako.

# LIETUVIŠ

O maior e mais antigo jornal utuano na America do Sul  
 Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

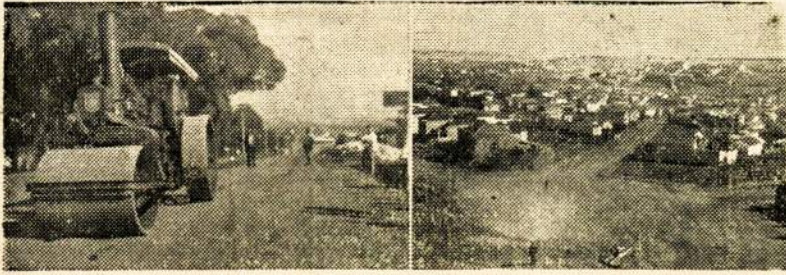
Prenumeratos kaina:  
 Brazilijoje metams 12 milreisy, pusmečiui 6\$000. Pietų ir Šiaurės Amerikoje: me-  
 tams 15 milreisy, pusm. 8 milr.  
 Lietuvoje ir kitur užsieny metams 20 milr  
 pusmečiui 10 milr.  
 REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS  
 ADRESAS:  
 Rua Bandeirantes, 474 Tel. 4-3925  
 Caixa Postal 1764 São Paulo.

11-ti METAI.

SÃO PAULO, 1939 m. Birželio - Junho mėn. 17 d.

NR. 24 (545)

## VILA ZELINA šimtmetis nuosavybės dokumentams



Av. Zelina grindimo darbai.

Bendras Vila Zelinos vaizdas.

Nuosavybės dokumentai užregistruoti pagal įstatymą 3.079 iš rugsėjo 15 dienos 1938 m. valdžios įstaigoje (6-a circuncrição concenancia da inscrição 100)  
 Gerbiamieji skaitytojai pasinaudokite proga ir įsigykite paskutiniuosius žemės sklypus ilgalaikiam išsimokėjimui be nuosimėčių šioje sveikoje Viloje.  
 Vietos gyventojų ir autobusų susisiekimo patogumui jau grindžiame gatvę Avenida Zelina. Autobusai punktualiai kursuoja nuo Praça Villa Zelina iki Avenida Paes de Barros, kampas rua da Moóca ir atgal.

INFORMACIJOS: Vietoje Praça Villa Zelina ir Avenida Zelina Nr. 33  
 CENTRALINĖ RAŠTINĖ Praça Antonio Prado, 31 sob.

DĖMESIO! Žemės sklypai, namai ir statybai medžiaga geriausiomis išsi mokėjimo sąlygomis tik pas Carlos Korkiško AVENIDA ZELINA Nr. 33.

### Kas naujo Klaipėdoj.

Karo tarnyba tinkami jaunuotijos.  
 Klaipėdos krašte, kol dar nepravesta optacija, į vokiečių kariuomenę neįjami. Tačiau mieste iškabinti plakatai, kuriuose jaunimas raginamas stoti į kariuomenę savanoriais. Propagandos tikslais skaitomos pasakaitos apie Vokietijos kariuomenę ir atskirų ginklų rūšių užda vinius.  
 Klaipėdos krašte pradėta sparčiai plėsti vokiečių turistų judėjimas. Rengiamasi sustiprinti susisiekimą laivais tarp Klaipėdos ir Karaliaučiaus ir pritraukti į Klaipėdos kraštą bei pajūrio va sarvietes daug svečių iš Vokie

Klaipėdos mieste pradėjo veikt nauja pieno pristatymo vartotojams tvarka. Visame mieste Meka tik 33 krautuvės, į kurias pristatomas pienas. Pienas į namus tik laikinai pristatomas. Greitu laiku vartotojai turės atsimti pieną iš tam tikrų padalinimų punktų.  
 Buvusios Klaipėdos krašte pasienio policijos ginklai, kuriuos vokiečių valdžios organai, perimdami Klaipėdos kraštą, buvo konfiskavę, dabar jau gražinami ir šiomis dienomis išgabunami į Lietuvą.

### Rygos lietuvių sumanymas.

Rygos lietuvių Tumas daro žygių pasiūlyti pasaulio Amerikos parodon New Yorke Lietuvos lėktuvų traukinį. Lietuvos lakūnai tam sumanymui pritaria. Toks skridimas, kuris eitų eta pais į Europos valstybių sostines, Afriką, iš čia skersai Atlanto, Pietų Ameriką ir pagaliau Š

Ameriką — esąs galimas lengvai įvykdyti. Tam tikslui Tumas siūlo išleisti specialias degtukų dėžutes, kurios kainuotų tik 3 centai brangiau. Iš parduotų dėžučių, kurias pirktų visi, ir New Yorke parodos lankytojai, esą būtų galima padengti visas skridimo išlaidas.

### Iš tolimos Australijos.

Iš tolimos Australijos A. Bauza Trimito redakcijai atsuntė laišką, kuriame aprašo tenyškėčių lie.uvių didelį susijaudinimą dėl Klaipėdos nuo Lietuvos atskyrimo. Drauge atsuntė australiškų laikraščių iškarpa, kuriose nušviečiami Klaipėdos įvykiai ir užjaučiama Lietuva dėl ištikusios nelaimės. Paduodame kelias A. Bauzolaiško ištraukėles: „Šiandien mus pasiekė liūdnai žinia... Visi Sydnejaus laikraščiai, telegramos pripildytos: Klaipėda, Kaunas ir Berlynas. Visuose reiškia palankumą ir užuojautą Lietuvai... Tai antras liūdnas įvykis, kuris plačiai pasaulio žmones supažindina su Lietuva ir kur ji yra. Pirmas tai buvo lenkų ultimatumas, kuris mus labai sujaudino“. Mes, lietuviai tolimoje Australijoje gyvendami, išgirdę apie tokius

Lietuvos sukrėtimus, dar labiau prisirišame prie mūsų senos Tėvynės. Nevienam iš mūsų tikrų lietuvių, skaitant paskutines žinias apie Tėvynę, riedėjo iš susijaudinimo ašaros. Mes tikrai žinome, kad mūsų broliai ir sesutės Lietuvoje šventai gina savo paveldėtą teisę laisvę. Broliai, sesutės: Mes su jumis kartu pergyvename sielvartą, kartu mes ir didžiunojamės jūsų tokiu didvyriškumu, kaip vietiniai laikraščiai rašo: lietuvių visą tautą yra tokioj patriotiškaj dvasioj, kad... toliau tikta galės eiti per negyvus lietuvių kūnus... Mums garbė ir pasidžiavimas... Lietuva Tėvynė mūsų, Tu didvyrių žemė“. Mes galime tik džiaugtis, kad mūsų išėiviai tolimuose pasaulio kraštuose nuoširdžiai rūpinasi Tėvynės reikalais.

### Didelis įtempimas tarp Lenkijos ir Vokietijos.

Po neilgo atoslugio vėl prasidėjo didelis bruzdėjimas tarp Lenkijos ir Vokietijos dėl Dancigo. Vokietija ruošiasi prisijungti Dancigą, o lenkai žūt būt, nori tam pasipriešinti. Dėl Lenkijos — Vokietijos santykių įtempimo labai susirūpino italai. Italų spauda pataria Lenkijai nusileisti ir geruoju atiduoti Dancigą. Lenkų spauda smarkiai puola vokiečius už įvairias provokacijas Dancige.  
 Įtempimas tarp Lenkijos ir Vokietijos nepaprastai didelis. Diena iš dienos laukiama naujų įvykių.

### Vokietija koncentruoja kariuomenę Lenkijos pasienyje

Naujausias žinios praneša, kad Vokietija pradėjo skubiai koncentruoti savo kariuomenę slovakijoje Lenkijos pasienyje. Kariuomenės koncentravimas taip pat vykdomas ir lenkų kordoriaus pasieniuose.

Į Dancigą paskutinėmis dienomis Vokietija nugabeno kelis tūkstančius nacių smogikų. Iš visko matyti, kad Vokietija rimtai ruošiasi jėga užgrobti Dancigą, nežiūrint į Lenkijos pasipriešinimą.

— Anglijoje statomi dar trys nauji lėktuvų fabrikai. Anglija ginkluojasi visu smarkumu ir stato daugybę naujų karo lėktuvų.

— Iš Vašingtono pranešama, kad Amerikos valstybės išde šiuo metu yra aukso 16 k. milijardų dolerių sumai. Amerikos aukso rezervai pasiekė rekordą.

— Iš Porto Alegre pranešama, kad Brazilijos policija suėmė kelis vokiečius, kurie slapta nu filmavo visą Brazilijos sieną nuo

### Laukiama karo tarp Japonijos ir Anglijos.

Paskutinę savaitę įvyko didelis incidentas tarp Anglijos ir Japonijos. Kaip žinome, Anglija nuo senų laikų Kinijoje turėjo dideles koncesijas. Dabar Japonija užpolusi Kiniją užima kiniečių miestus ir žemės sritis, kur ir anglai turi savo koncesijas.  
 Japonija tų koncesijų nenori pripažinti. Didelis incidentas įvyko Tiensine. Japonai apsupo šio miesto anglų koncesijos sritį, ją užblokavo ir grąsina visiškai užimti. Anglija dėl šio Japonijos žygio įteikė griežtą protesto notą. Įvyko didelis san

tykių įtempimas tarp Anglijos ir Japonijos. Japonija Anglijai nenusileidžia. Kaikurie laikraščiai pranašauja, kad japonams per jėgą užėmus Tiensine anglų sritį gali kilti ginkluotas susirėmimas tarp Anglijos ir Japonijos. Laikraščiai spėja, kad Anglija ginklais ir amunicija smarkiai parems kintėčius, kurie sukcentravę jėgas su anglų pagelba stengsis išvyti japonus iš Kinijos žemių. Japonų spauda rašo, kad anglai ir sovietai padarę samakną prieš Japoniją ir kartu veikia japonų nenaudai.

### Italijos spauda ir Lenkija.

Visi Italijos laikraščiai plačiai rašo apie Vokietijos — Lenkijos kivrėčą dėl Dancigo. Italijos laikraščiai pataria Lenkijai nusileisti. Kaikurie laikraščiai sako, kad Lenkijai pasipriešinimas prieš vokiečius galys užsi baigti tuo pačiu kaip Abisinijos Negusui, Čekoslovakijos Benešui ir Ispanijos Negrinui, kurie perdaug pasitikėjo anglams ir

prancūzams. Kol kas atrodo, kad lenkai nėra linkę priimt italų pritarimų.  
 Lenkija žada ginklu pasipriešinti prieš vokiečius, jei šie jėga bandytų užimti Dancigą. Kadangi Lenkija viena prieš vokiečius atsilaukyti negalės, tai į šį kivrėčą turės būtinais įsivelti Lenkijos sąjungs ininkės Anglija ir Prancūzija.

### Čekoslovakai energingai kovoja už savo laisvę

Vokiečiams užėmus Čekoslovakiją, prasidėjo nežmoniškas čekų ir slovakų persekiojimas. Visi buvusieji Čekoslovakijos miestai pilni vokiečių žandarų ir kariuomenės. Nežiūrint į tai Čekai ir slovakai drąsiai ir energingai kovoja su okupantais dėl savo laisvės. Visoje buv. Čekoslovakijos teritorijoje prasidėjo

didelis bruzdėjimas prieš Vokietiją ir vokiečius. Vokiečių policija ir kariuomenė žiauriai malšina čekus ir slovakus, bet šie nepaisydami sunkiausių bausmių veikia prieš vokiečius. Laikraščiai rašo, kad tūkstančiai čekų ir slovakų sėdi kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose.

Amazonės iki Rio Grande do Sul estado. Suimtieji itariami šnipinėjime svetimos valstybės naudai.

— Amerikos Jungtinės Valstybės stato dar 2.300 naujų karo lėktuvų. Šių lėktuvų pasta tyimas kainuos apie 300 milijonų

dolerių.  
 — Laikraščiai praneša, kad rugsėjo mėnesį su oficialiu vizitu vyksias į Romą Ispanijos sukilėlių vadas generolas Franco.  
 — Anglijos vyriausybė žada imtis griežtų ekonominių represijų prieš Japoniją dėl Tientsino blokavimo.



## Tragiška makedoniečių tautos istorija.

Kartais ir mūsų spaudoje pasitaiko skaityti viena kita žinutė, kad, štai, čūrys „komitadžų“, išiveržęs iš Bulgarijos į Jugoslavijos teritoriją, susisaukė su serbų žandarais, vieną kitą užmušė, vieno, kito neteko iš savųjų tarpo ir grįžo į Bulgariją atgal.

Kas yra tie „komitadžai“? Tai yra makedoniečių revoliucinės organizacijos nariai, organizacijos, kuri kovoja už makedoniečių tautos išlaisvinimą iš po svetimųjų jungo.

Kas yra makedoniečiai? Makedoniečiai yra slavų kilmės tauta, gyvenanti pačiame Balkanų pusiasalio centre, tauta, kurios etnografinis plotas užima net 65.000 kv. kilometrų (daugiau negu dabartinės Lietuvos teritorija), kuri turi apie 3 milijonus žmonių, bet kuri neturi nepriklausomybės, neturi savo valstybės.

Tragiška ir pamokanti šios tautos istorija. Ji turi nemažai panašumo ir į mūsų, lietuvių, tautos istoriją, bent iki to laiko, kada mes atgavome nepriklausomybę. Makedoniečiai, nors taip pat, kaip ir mes, lietuviai, nepriklausomybės siekė, tačiau jos negavo.

Kadaise makedoniečiai, kaip ir lietuviai Vytauto Didžiojo laikais, tik dar ankščiau buvo sukūrę didelę ir galingą valstybę. Vienas tos valstybės valdovų, būtent Aleksandras, vadinamas Makedoniečiu, buvo pagarsėjęs visame pasaulyje kaip didelis ir smarkus užkariautojas. Bet makedoniečių valstybė laikėsi tik tol, kol buvo gyvi jos smarkūs ir karingi valdovai. Su Aleksandro Makedoniečio mirtimi baigėsi makedoniečių valstybės galybė ir b. ne pats tos valstybės gyvenimas.

Netekus nepriklausomybės, pradžioje vergavimas svetimais, kuris tęsiasi iki šiol jau visą eilę šimtmečių. Ilgus šimtmečius makedoniečiai vilko tai

vienu, tai kitų užkariautojų jungą be ypatingo murmelio ir pasipriešinimo. Ir tik XIX amž. antrosios pusės pradžioje (maždaug tuo pačiu laiku, kai ima atbusti ir lietuvių tauta), makedoniečių tautoje pradeda rodytis tautinio atbudimo bei politinio susipratimo reiškiniai. Bet tie reiškiniai dar tokie silpni, jog apie bet kokią platesnių mastų kovą už savo tautinius bei politinius reikalus makedoniečiams dar ir galvoti netenka. Tačiau, kaip tiksliai ši aplinkybė suvaidina makedoniečių tautos istorijoje labai tragiškai ir lemiantį vaidmenį. Mat, iki to laiko, nuo pat penktoliktos amžiaus pradžios, didesnę Balkanų dalį valdė turkai, kurie labai spaudė pavergtuosius graikus, serbus, bulgarus, o jų tarpe ir makedoniečius. Ilgai kentę turkų vergiją graikai, serbai ir bulgarai antrojo pereinamo šimtmečio pusėje, pagaliau, sukilo. Prie sukilimo buvo kviečiami ir makedoniečiai, bet šie, būdami dar mažai susipratę ir nepasiruošę, laikėsi pasyviai ir prieš sukilimo nepripasidėjo. Tai buvo didelė klaida, kurios pasėkos skaudžiai atsiliepė visam tolimesniai šios tautos gyvenimui. Visos sukilime prieš turkus dalyvavusios tautos laimėjo ir atgavo nepriklausomybę, o makedoniečiai buvo palikti turkų valdžioje. Makedoniečių gyvenamas plotas buvo pavardintas Rytų Rumėnija ir buvo suteikta šiočia tokia autonomija.

Makedoniečiai, tiesa, autonomija nebuvo patenkinti ir reika

lavo visiškos nepriklausomybės bet Europos didžiosios valstybės kurioms tada, kaip ir šiandien, lėmė mažesniųjų tautų likimą, šio makedoniečių reikalavimo nepaisė. Pamatė, kad iš Europos galiūnų teisybės sau nesusilauks, makedoniečiai, kurių tautinis susipratimas kaskart augo, ėmė patys rengtis kovai už savo teises. Atgavusios nepriklausomybę Bulgarijos teritorijoje buvo organizuotas „Makedoniečių komitetas“, kuris mėgino suruošti Rytų Rumėnijos revoliuciją, kurią tačiau turkų valdžia, bemaž visai Europai pritariant, žiauriausiu būdu numalšino. Po nepasisekusios revoliucijos krašte įsivyravo tokia priespauda, kad makedoniečiai, jos nepakęsdami 1903 m. rugpjūčio 20 d. vėl sukilo. Bet ir šį kartą sukilimas nepavyko, — jis buvo taip pat žiauriau būdu numalšintas, tik dabar jau sukilimo malšinime dalyvavo ir tarptautinis, iš įvairių Europos valstybių surinktas žandarų korpusas, nes Europa kaltino Turkiją, kad ji nesugebanti palaikyti Makedonijoje „tvarką“ ir dėl to esą reikalingi tarptautiniai žandarai.

Bet ir tie tarptautiniai žandarai, kurie elgėsi negeriau už pačius turkus, makedoniečių revoliucinės nuotaikos nuslopinti nepajėgė. Rytų Rumėnijoje prasidėjo nuolatinės ir nepertraukiamos kruvinos kovos su makedoniečių revoliuciniais partizanais — „komitadžais“. Šis nuolatinis vidujinis karas nugalėtojų su nugalėtojais privedė prie to, kad pagaliau 1912 metais, kitos Balkanų valstybės — Graikai, Serbai ir Bulgarijai, — makedoniečių prašomos juos užtarti, įsikūsti ir paskelbė Turkijai karą. Karas pasibaigė Turkijos pralaimėjimu

kuri neteko beveik visų savo žemių Balkanuose. Makedonija buvo iš turkų jungo išvadota, bet karo laimėtojai jos nepriklausomybę nepaskelbė, o ramiausiai pasidalino ją tarp savęs. O pasidalinę tuojau susipė, nes kiekvienas nugalėtojas — reiskė pretenzijas vieni patys išvaduoti tautą valdyti. Kilo taip vadinamasis antrasis Balkanų karas, karas tarp Bulgarijos iš vienos ir Serbijos bei Graikijos iš kitos pusės. Karas baigėsi Bulgarijos pralaimėjimu. Didėnė makedoniečių tautos gyvenama ploto dalis teko Serbijai, ne mažą dalis Graikijai ir tik mažutė dalis paliko Bulgarijos valdžioje. Tuo būdu, makedoniečių tauta, vylusis „brolišku“ tautų pagalba išsikovoti sau laisvę laimėjo tik tiek, kad iš vieno jungo pakliuvo į kitą jungą, nes „broliai“, ypač Serbai ir Graikai, elgėsi negeriau už buvusius okupantus turkus ir tik Bulgarijai atiteksiems makedoniečiams buvo kiek laisviau. Bulgarijose jie turėjo kiek žmoniškesnes sąlygas ir todėl ėia ėmė koncentruoti savo jėgas vyriausiai kovai — galutiniam tautos išsivadavimui. Kilus Didžiajam karui makedoniečiams gimė viltis atsiekti savo tikslą Vokietijos ir Austrijos pagalba, prie kurių koalicijos prisidėjo Bulgarija, bet ir ėia likimas davė makedoniečiams skaudžią pamoką — karas baigėsi Vokietijos ir jos sąjungininkų, taigi ir Bulgarijos pralaimėjimu. 1919 m. taikos sutartimi iš Bulgarijos atimta pakutinė Makedonijos dalis ir priskirta prie Jugoslavijos (buvusios Serbijos). Bet nežiūrint visų šių nepasisekimų ir apsiylymų, makedoniečių tauta nepaliauja svajonius ir kovojusi dėl savo nepriklausomybės. Tik makedoniečių jėgas labai silpnina tarpusavimi vaidai ir nesutarimai, o taip pat trūksta dar ir kultūros, apšvietos, mokslo, susipratimo. Šias bene svarbiausias savo tautos ydas ima pasiekti jau ir patys makedoniečių veikėjai, kurie ima daugiau rūpintis protiniu, kultūrinu tautos stiprinimu, nes tik tokiu būdu galima ką nors patvaresnio išsikovoti.

## VIENA PAVASARIO DIENA TĖVYNĖJE...

Šiais metais pavasario, tikiu, laukiau taip labai įtemptai ne tik aš viena. Jo laukė įsitempusi, išvarginta, tik, žinoma, išvarginta ne žiemos šalčių, bet politinio įtempimo iškamuota, visa Europos žmonija. Aš savo menininkės širdimi jaučiau, kad išaušus pavasariui — suzydėjus kvapiosioms pievų ir laukų gėlėms — tikrai ištrips tie žiemos ledai surembėjusiose militaristų — politikų krūtinėse. Tikėjau, kad jie virst romantikais ir taip grašomai kabas karo pavojus nuslinks tolimon ateitin... Todėl neabejojau, kad milijonai žmonių kartu su manim labiau kaip niekada laukė pavasario. Neapšivylėmė. Tiesa, kol suspėjo sušvisti aistrus saulės spindulys — mūsų pamary užgulė slogūs debesy ir ten sutemo dangus... Ten ir šiandien siaučia žvėrbūs žiemos vėjai. Prieš juos dar turės atsistoti ir grumtis tvirtos lietuvių krūtinės. Nors niekas neabejoja, kad lietuviškos jūros praradimas — laikinas, bet visgi tai skaudūs žaizda kiekvieno lietuvių širdžiai.

Dažnai man tekdavo ir studijų ir kitais reikalais pagyventi užsieniuose, ir visgi tokio ilūno jausmo aš niekada neišsivečiau iš Tėvynės, kaip išvyksiant šį pavasarį... Susirūpinę žvilgsniai visur, kur tik pažvelgsi. Kiekvienas neramiai klausia: ką neša rytojus? Kas bus? Kieno vergais liksime ateičiai? Ar atsispirsime prieš brutalią grobio agresiją? Tai begalės klausimų, kurie skamba lietuvių kame kaime, skamba ir Paryžiaus salonuose. Visur ir visi susirūpinę...

Šį straipsnelį skiriu tolimosios Pietų Amerikos lietuvių spaudai kur manau šios vasaros atostogas praleisti. Manau šis rašinys bus nepirmas P. Amerikos lietuvių...

(Nukelta į 3 pusl.)

### SVETIMSALIŲ REGISTRACIJOS IR JURIDINĖ ISTAIGA.

Rua Direita, 49 3<sup>o</sup> andar sala 37.

Esame pasiruošę tikrai ir greitai atlikti svetimsalių registraciją vietos istaigoje pagal istatymą 3010, taip pat rūpinamės naturalizacijos reikalais Teisingumo Ministerijoje, išgauname Brazilijos pilietybės dokumentus pasams vizas, sugrizimui leidimus, atestatams iš Junta Comercial pagal istatym. 341 ir atliekame kitus reikalus estado ir federalinėse istaigose.

Kalbama prancūziškai, vokiškai, arabiška, turkiškai, graikiškai ir rusiškai.

St. Jurinis.

## Kraujas ir alyvos.

(Tąsa iš 23 nr.)

Antanas patenkintas suko aplink jį ratus: „Tai už Milių, už Milių dar šimtai jūsų kris, — rėkė Antanas“. Greit nusileido ir pribėgo prie sudūžusio lėktuvo ir pamatė baisų vaizdą: iš po jo skeveldrų baigė traukti gerokai aplaužytą, vos menkus gyvybės ženklus turintį Milių.

— Viešpatie, juk tai Milius! — griebdamasis už galvos beprotiškai suriko Antanas.

— Taip... Milius... — tarė tyliai vadas.

— Tai baisu!.. Aš nukoviau savo geriausį draugą!.. Aš esu jo budelis!.. Sušaudykite mane! — rėkė kaip beprotis Antanas, — Aš... Milius, prieteliau mano... — pripuolęs prie jo glostė apkruvintą jo veidą. — Tu nemirsi, tu dar išgysi!..

Milius gulėjo be sąmonės sunkiai alsuodamas. Daktaras tvarsė jo sužalotas kūno dalis. Kada užbaigė, Milius pravėrė krauju pasruvusias akis, apsidairė,

lyg ko ieškodamas lakūnų eilėse. — An...ta...nail!.. Vis... dėl...to... tu... vyras. Ir aš būčiau kitaip, nepasielgęs...

Antanas klupojo be žado ir negalėjo savo akių atitraukti nuo sužaloto savo draugo.

— Nusiramink, tamsta, — tarė prie Antano priėjęs daktaras — Milius pasveiks. Sužalojimai nėra pavojingi.

— Bet aš jį tokį padariau. Aš — karščiausiai Antanas.

— Nieko dabar nepadarysi... Mat, karas... — įrodinėjo daktaras. — Jūs turit pasilsėti. Gausit atostogų. Nusiraminkit!..

— Taip, atostogos, po nužudymo savo draugo, — įroniškai šyptelėjo Antanas. — Man atostogų nėra... Aš noriu skraidyt!.. Skraidyt iki mano gyvenimo pabaigos...

— Vienas dalykas, kad Milius pasveiks, o antras — jūs turit pasilsėti, — griežtai pasakė daktaras.

Kitos dienos rytą Milių išvezė į lignonę, o Antanas išskri-

do į tą patį miestą atostogauti.

\* \* \*

Antanas apsisistojo viešbuty. Sutvarkęs visus savo reikalus aerodrome ir komendantroje, pavakary išėjo pasivaikščioti.

Nors oras buvo malonus, nors saulės spinduliai gaivinančiai šildė, nors švelnus vėjelis glamonėjo veidą, Antanui nesudarė jokio malonumo. Jis ėjo apytušė čia alėja. Slinko tylus, kaip šešėlis, žingsnis po žingsnio vis arčiau lignonės. Ir kuo arčiau artinosi prie lignonės, tuo įkiresnės mintys ir vidujinis balsas persekiote persekiojo jį: „Antanai, tu pražudei savo draugą ir tik per savo akiplėšiškumą...“

— Bet, juk tai karas! — suriko Antanas ir net pats nusigando išgirdęs savo balsą gatvėje. Ko gero bepročiu jį gali palaikyti žmonės. Ir tik dabar jis pastebėjo, jog daktaras teisybę sakė. Jo nervai ant tiek paire, kad jis net gatvėje nebesivaldo. Tačiau, beskubiai ir susirūpinę žmonės kasdieniais savais reikalais, nė nepastebėjo tokio didelio Antano nervų pakrikimo.

Priėjo prie lignonės.

— Į lignonę įeiti draudžiama, — pranešė budintis sanitaras.

— Aš taip pat esu lignonis... O be to, turiu aplankyti savo draugą.

— Štai ir daktaras ateina. Tamsta kalbėkit su daktaru.

— Gerą vakarą, p. Daktare!

— tarė Antanas.

— Gerą vakarą! — atsakė malonus senukas.

— Aš noriu pasimatyti su savo draugu.

— Ar su ltn. Miliumi? — paklausė daktaras.

— Taip, p. daktare!

— Tamsta galėsi tik rytoj jį aplankyti, nes šiandien jis tik po operacijos.

— Ir kaip? — nekantriai paklausė Antanas.

— Operacija pavyko labai gerai.

— Gerai, atvyksiu rytoj.

Antanas išėjo iš lignonės su pakilusia nuotaika. Mintis, jog jis esąs savo draugo žudikas, liūvėsi jį kankinusi.

Temo. Viena po kitos užsižiebėdavo žvaigždutės ir po kelių minučių jau mirgėjo jų milijonai dangaus berybėje. Švelnus

vakary vėjelis glamonėjo sustingusių medžių viršūnes, kurios, vėjo judinamos, čezėjo tarytum moterių šilkinės suknelės.

Antanas sumanė užsukti į kabarę ir ten praleisti vakarą. Įėjo į vidų. Salėje šoko keliolika porų. Prie jo tuoj prisistatė kelneris.

— Kurį staliuką pageidautumėt?

— Šį kampinį, jei neužimtas.

— Prašau!

— Ar ėia būna kokios programa? — paklausė sėsdamasis Antanas.

— Taip. Šiandien, kaip tik nauja. Atvyko iš sostinės grupė šokių... — mirkstelėjo Antanui.

— Na, gerai, pažiūrėsim, šyptelėjo Antanas. Tai buvo pirmutinis šypsny, kai Antanas įstojo į „Mirties“ eskadrilę. — Dabar atneškkit ko nors užkasti ir vieną „klebonišką“.

— Klausau, — mandagiai nusilenkė kelneris.

Rinkosi publika. Matyt, programa buvo gerai išpropaguota, nes po keliolikos minučių beveik visi staliukai buvo užimti.

(B. d.)



# Iš Lietuvos

(„Eltos“ žinios iš š. m. birželio 7 d. gautos iš Kauno oro paštu)

## Lietuvos Žvejai.

Šventojoje, Būtingėje, Darbėnuose, Palangoje, Monciškės, Paliepgiriu, Užkanavės, Kunigiskiu, Vanagupės, Kontininkų ir senosios Palangos kaimuose gyvena daugiau kaip 2.000 žvejų. Be to, šiek tiek žvejų gyvena ir kituose artimesniuose kaimuose. Šventosios uoste ir 8 Lietuvos pajūrio prieplaukose žvejai turėjo 31 motorlaivį, 31 būrinę valtį, 36 irklinius laivelius, 309 tinklus, 43 kiudelius (klipius velkamus tinklus mažytėms žuvelėms gaudyti); 1937 m. — jau

turėjo 35 motorlaivius, 28 būrinės valtys, 38 irklinius laivus, 448 tinklus ir 53 kiudelius. Praėjusiais metais šių žvejybos padargų kiekis dar žymiai padidėjo ir patobulėjo. 1937 m. perduoti žvejams 2 nauji motorlaiviai pastatyti Šventosios laivų dirbtuvėse, 1938 m. Šventojoje nuleisti į vandenį dar 6 nauji motorlaiviai. Šiais metais jau baigti statyti 4 dideli motoriniai kateriai ir laivų statymo darbas tęsiasi toliau.

## Lietuvos Baltijos Loydas didina laivyną.

Lietuvos Baltijos Loydas sparčiai didina savo vidaus vandenų laivyną. Perna rudeni buvo pastatyti ir įleisti į vandenį 6 geležiniai baidokai po 650 t. talpos, kiti du baigti įrengti per žiemą ir dabar visi 8 plaukioja Nemunu. 1939 m. navigacija Lietuvos Baltijos Loydas pradėjo jau su didžiausiu iš 3 esamų dabar Nemune laivynų ir dabar po Lietuvos Baltijos Loydo vėliava plaukioja 30 prekinis laivai; iš jų 13 savų, 5 nuomuojami 12 bendradarbiauja ir yra bendrovės dispozicijoje. Šių metų

navigacijai numatyta esamais bendrovės dispozicijoje laivais pervežti ir pervilkiti apie 50.000 — 60.000 t. įvairių prekių ir padaryti apyvartos ligi pusės milijono litų. Ligi rudens Lietuvos Baltijos Loydo jėgomis bus pastatytas geležinis modernus motorinis prekinis laivas, su dviem motorais po 75 PS. Šis laivas galės per vieną dieną pervežti nuo Kauno iki Klaipėdos iki 250 t. prekių. Specialiai įrengtose patalpose bus galima patogiai vežti sviestą, mėsą, vaisius bei kitas bijančias šilumos prekes. Be to, dar statomi stiprūs motoriniai vilkikai, specialiai pritaikinti žemam vandens horizontui.

(Atkelta iš 2 pusl.)

viu sraudoje ir man dar dangtėms nasikalbėti apie man taip pažįstama Vidurine Europą, bet šio išimtinai, noriu kalbėti apie mano atmintyje taip įstrigusią vieną vasaros dieną Tėvynėje, prieš nat kelionę.

Graži šventadienio nuotaka ganėnai navašaranti ora. Ryto atidėjimas išveiktis. Žinoma, kad šiais metais nesiderėsiu žvėdinčiais sodais... nevaikščiosiu ne ramiais Baltijos (jau vėl naves tos) krantais. Diplomatu veičiu politinio aišlo itampa jau tokia didelė, jog tie kiekvieno momentu gali trukti, ir tada tikrai nieko nėra neatėję mūsų miestai Lietuvos! Aš visada mažiausiai domėjau šnolika, bet šia žiema reikėjo nūmirti kas buvo ir laukti, laukti su jai tempimu ir didela neviltimi...

Aš išskleidau tai į nūmirti pa gilvecin žvilcenių dairvdamoci į ketratė tūlai raihuliuolanti Nemuna Gārātavei gamios pri sikālimu iš žiemiškolo letargo. Dėnove toke žvėras, pavivanantis o žvalnūs, navespiški, ultraffio letiniai eaulūs sūindulāijai tain gaitviai kufonanāijai veikia orca nizm. Žmocus lyg ataimsti, atbundi iš žiemos svatingimo ir pesimistišku minčiu, ir su nusloninama energija — pasirizti likusi gyvenimo kelią nusodinti nenuvystančiais kūrybos augalais...

Čia staiga prisiminiau, kad jau rytoj traukiny išneš į šiltesnį kraštą — Prancūziją, o dar vėliau tolimoji Pietų Amerika tikrai neteiks širdžiai tos švelniosios rimties kokia gaubia po Tėvynės dangumi... Ir kas žino, ar sugrįš praeitis? Nes kartais vienas žingsnis — nulemia visą likusį gyvenimą... —

Kaunas—Linksmadvaris.



Šokių profesorė MARIJA ŠALTENIENĖ dabar viešinti mūsų kolonijoje.

čia labai gerai. 1935 m. surinkta 229.563, 29 Lt. 1936 m. 1.079.880,98 Lt, 1937 m. — 335.422,49 Lt, 1938 m. — 2.450.961,45 Lt. Viso per tuos metus surinkta 4.094.828,19 Lt. 1939 m. jau yra surinkta per 2 mil. litų. Suvažiavimą raštu pasveikino Ministras Pirmininkas brig. gen. Černius, teisingumo ministras Tamošaitis kariuomenės vadas gen. Raškis, Šalių Sąjungos vadas plk. Saladzius ir kt.

Užsienio prekybos departamentas netrukus pradės statyti Kretingoje patalpą ir sandėlius muitinei, nes Kretinga virtusi svarbiu prekių įvežimui punktu neturi jokių patalpų muitinei.

Lietuviškoji „Medvilnės Au dinų“ akcinė bendrovė jau galvo reikalingus leidimus medvilnės audinių fabrikui, kuris bus netrukus pradėtas statyti Puskelnuose prie Marijampolės Netekus Klaipėdos krašto, tokiu fabriku dabar kaip tik stigo.

Kurį laiką Vilniuje nebuvo jokios viešos lietuviškos skaityklos. Dabar jau yra trys: 1) Lietuvių Mokslo Mylėtojų Draugijos 2) Kultūros Draugijos, 3) Lietuvių Inteligentų „Romuvos“ klubo. Šiose skaityklose galima pasiskaityti ne vien Vilniuje,

bet ir kitur leidžiamų lietuviškų knygų, laikraščių ir žurnalų. Gegužės 31 d. Vilniaus universitete dr. Pr. Ancevičius gynė savo darbą tarptautinės teisės daktaro vardui gauti. Jam suteiktas tarptautinės teisės daktaro diplomatas.

Birželio 2 d. Kaune lapkėsi Vilniaus krikščionių prekybininkų, pramoninkų draugijos 27 žmonių ekskursija, kuri čia išbuvo keletą dienų. Jų tarpe buvo ir lietuvių. — Birželio 11 d. Kaune įvyksta Karo Aviacijos diena, kurios pelnas skiriamas Ginklų Fondui ir žuvusiųjų karo lakūnų kapams tvarkyti. — Neseniai grįžęs iš kelionės aplink Afriką gen. Nagius Kaune suruošė kelintą paskaitą apie Afrikos lietuvių gyvenimą. Paskaitos sukėlė didelį susidomėjimą ir jas lanko keli šimtai klausytojų.

Birželio 15 d. Kaune pradėjo posėdžiauti lietuvių ir vokiečių komisijos laisvosios Klaipėdos zonos reikalais.

Prof. Pakštas gegužės 30 d. išvyko į Ameriką. Los Angeles universitete jis skaitys eilę paskaitų.

Klaipėdą perėmus Vokietijai, „Žuvies“ b-vė neteko savo žuvies apdirbimo fabriko. Klaipėdos „Žuvies“ b-vės fabriko šaldytuvuose liko apie 60.000 t. užšaldytos žuvies rūkyklose. Turėtas žuvies atsargas šaldytuvuose ir rūkyklose vokiečiai leidžia išvežti ir dabar iš jų aprūpinama rinka. Tačiau tos atsargos jau baigiasi. Iškeltas reikalas pastatyti naują žuvies apdirbimo fabriką. Fabrikui projektas jau paruoštas. Jis numatomas statyti Šventojoje.

Žemės ūkio Rūmų laikomas žiemos žemės ūkio mokyklas šiemet jau baigia 226 vyrai ir 149 mergaitės. Grinkiškio, Tauragės, Žemėlio ir Varnių mokyklose mokslas dar tebeina. Šias likusias mokyklas dar baigs apie 110 mokinių. Tuo būdu susilauksime šią vasarą 485 gerai paruoštų būsimųjų ūkininkų ir ūkininkių.

Telšiai, valstybinėje ir vidurinėse amatų mokyklose šį pavasarį atidaryti metalininkų ir mergaičių siuvimo skyriai. Šiais metais žadama praplėsti ir statybos skyrių, įvedant drožėjų ir krosnininkų grupes, o stalių skyriuje įvedant drožėjų ir račių grupes.

Alytus. Šalia Alytaus Sudvaju kaimo iš Juozo Sudvajaus namo gegužės 27 d. kilo gaisras. Sudegė 3 ūkininkų gyvenamieji namai ir 4 ūkio trobesiai. Pats Juozas Sudvajus gelbėdamas turtą ugnyje žuvo. Be to, dar keletą asmenų apdegė.

Šiais metais įvairiose Lietuvos vietose vyksta intensyvus pelkių kultūrinimas, kur naudojami plotai paverčiami derlingomis pievomis, o aukštesnės vietos dirvomis. Daugiausia nusausinimų daroma Seinų, Alytaus, Zarasų ir Utenos apskrityse. Šiemet pelkių numatyta su traktoriais sukultūrinti apie 3.300 ha, o patys ūkininkai savo arkliais ir Žemės ūkio Rūmų įrankiais sukultūrinti apie 10.000 ha. Šiais metais apšėta apie 10.000 ha pievų, kitais metais numatoma apšėti apie 14.000 ha.

Už nuopelnus Lietuvai Ministrų Tarybos teikimu Respublikos Pre. identas paskyrė pensijas ligi gyvos galvos kun. Vlado dislovui Mironui po 800 Lt mėnesiui, ats. brig. gen. Kaziumi Ladygai po 750 Lt, skulptoriui Petruim Rimšai ir literatui Kaziumi Puidai po 500 Lt, Jonui Vanagai-čiui ir jo žmonai po 250 Lt ir operos solistui Juozui Babravičiui po 200 Lt.

Antrą Lietuvos sklandymo mokyklą numatoma įrengti netoli Vištyčio, kur yra aukščiausi Lietuvoje Pajavonio kalnai. Lietuvos aero klubas gavo pakvietimą dalyvauti Wakefieldo sklandymo rungtynėse, kurios rengiamos New Yorko pasaulinės parodos proga.

Ligšiolinis „Eltos“ direktorius Pranas Dailidė paskirtas Lietuvos ūgaliuotu ministru Latvijai gegužės 31 d. išvyko į Rygą, kur perėmė savo pareigas. „Eltos“ direktoriaus pareigas laikinai paskirtas eiti „Eltos“ vyr. redaktorius Viktoras Kamanauskas.

Lietuvos Vaiko Draugija, plėsdama savo veiklą, susirūpino, kad ir džiūkį kraštą turėję pakankamą skaičių vaikų darželių. Per trumpą laiką draugija įsteigė vaikams darželius šiuose miestuose ir miesteliuose: Leipalingyje, Lazdijuose, Varėnoje, Perlojoje, Liškiavoje, Kapeciamiestyje ir kt.

Iki 1939 m. sausio 1 d. mūsų valstybinuose miškuose buvo: 287 briedžiai, 173 elniai, 40 danielių, 29.376 stirnos, 1.503 šernai, 113 vilkų, 10.256 lapės, 76.831 pilk. kiškiai, 4.973 balt. kiškiai, 40.810 voverių, 642 kiaušės, 84 ūdos, 57 audinės. 337 kurtiniai, 16.034 teterviniai, 20 fazanų (Mokomosios, Panemunės, Rokiškio ir Utenos miškuose), 15.146 jerubės, 26 gulbės (pastebėtos 1938 m. vasarą Mokomosios, Marijampolės, Plungės, Telšių ir Varėnos apylinkėse/ 359 gervės, 683 juodieji gandrai.

Kuris metas, kai Draugija Užsienių Lietuviams Remti kviečia užsienio lietuvių vaikus vasaroti Lietuvos krašte. Tokią vaikų koloniją — stovyklą draugija ruošia ir šiais metais. Vėdamas susirašinėjimas su Anglijos ir Škotijos lietuviams, iš kur kviečiami atvykti vaikai į ruošiamas stovyklas. Kvietimą yra gavę ir Latvijos lietuviai. Nemąžas lietuvių vaikų būrys atvyko į Nepriklausomą Lietuvą.

Lietuvos Baltijos Loydas priėmė šių metų sąmatą 3.351.000 Lt ir nutarė padidinti akcinį kapitalą 500.000 Lt. Akcinis kapitalas bus 4.000.000 Lt. Akcinė bendrovė „Statyba“, veikusi ligi šiol Klaipėdoje, dabar perorganizuojama ir jos akcinis kapitales padidinamas ligi pusantro milijono litų. Bendrovė veiks Lietuvoje.

Miškų Departamentas užpirkė Vilniaus krašte 500.000 sterkių ikrų, kurias paleis į Dusetų ežerą, Zarasų apskritį. Neseniai ten įleista 200.000 išperintų sigų zuvelių ir 30.000 vėžių.

Du vilniečiai lietuviai praukavo Ginklų Fondui 100 Lt. Pavardes prašo neskelbti

## Kodėl Tamsta negyveni savuose namuose?

Jeį dėl pinigų stokos, tai Tamstai patariame kreiptis į Companhia Commercial e Immobiliaria de S. Paulo, Rua Alvares Penteado Nr. 24 kuri Jums parduos namą MĖNESINIAM IŠSIMOKĖJIMUI NUO 85\$00 Į MĖNESĮ. Mūsų namai yra moderniški, su visais patogumais pastatyti Vila Robertinoje, kuri randasi 14-tame kilometre prie São Paulo-Rio de Janeiro plento, arti São Miguei miestelio, kuriame veikia vienas iš didžiausių fabriku Pietų Amerikoje A Nitro Chimica. Šiame fabrike visada yra vietų darbininkams. Mūsų nuosavybės dokumentai garantuoti ir registruoti Federalinės Vyriausybės Nr. 71 1939-II 1 d. Smulkesnių informacijų galima gauti vietoje arba raštiniėje Rua Alvares Penteado Nr. 24 (Banco Noroeste rūmuose) Tel. 2-4638. Reikalingi taip pat pardavėjai



## Vietos lietuvių gyvenimas.

### APSIVEDĖ ATS. KAPITONAS J. BUDZILAS.

Birželio 12 dieną S. Pauly apšvedė mūsų laikraščio bendradarbis atsargos kapitonas Jonas Budzilas su panele Aldona Giedryte. Jaunavedžiai išvyko į Rio de Janeiro. nuolatine p. J. Budzilo gyvenamą vietą. Ats. kap. J. Budzilas dabar užima aukštą tarnybą Texaco kompanijoje Rio de Janeiro.

Šia proga linkime jaunavedžiams gražaus ir laimingo gyvenimo.

### ATOSTOGOS MŪSŲ MOKYKLO SE.

Nuo birželio 10 dienos visose S. Paulo lietuvių mokyklose prasidėjo atostogos. Atostogos tęsis 20 dienų, tai yra iki birželio 30 dienos.

### PAGREITINS „KADERNETŲ“ IŠDAVIMĄ.

Teko patirti, kad S. Paulo policijos įstaiga „Gabinete de Investigações“ greitai laiku prapylė savo darbą. Tokiu būdu bus pagreitintas svetimšaliams pasų išdavimas. Dabar per dieną išduodama tik 200 pasų /carteira de identidade/. Darbą praplėtus bus išduodama po 400 pasų per dieną.

### BAIGIAME NUIMTI DERLIŲ.

BARÃO DE ANTONINA. Šios kolonijos lietuviai ūkininkai jau baigia nuimti beveik visą derlių. Šmet medvilnės, kukurūzų ir šiaip javų derlius buvo neblogas. Lietuviai ūkininkai šioje kolonijoje verčiasi neblogai. Yra norinčių čia pirkti žemės, bet arti Nucleo Barão de Antonina jau visi sklypai išparduoti. Žemės pardavimui yra tik naujoje kolonijoje, kuri randasi apie 30 kilometrų nuo Nucleo. Valdžia čia žemę parduoda pigiai ir labai geromis sąlygomis.

Kolonistas.

### DAUG LIETUVIŲ NETEKO DARBO.

Trečiadienį, birželio mėnesio 7 dieną, 7 val. vakaro Mokoje rua Borges Figueiredo sudegė didelė geležies liejykla „Fundição Brazil“. Gaisras sunaikino beveik visus liejyklos pastatus ir įrengimus, padarydamas apie pusę milijono nuostolių. Šioje liejykloje dirbo labai daug lietuvių, kurie dabar liko be darbo.

### IŠNAUDOJA DARBININKUS.

Paskelbus Vyriausybei svetimų šalių legalizacijos ir registracijos taisykles, o vėliau ir patį registracijos darbą pradėjus vykdyti, radosi daug tarpininkų ir visokių advokatėlių, kurie iš to pasidarė sau neblogą biznį. Tų visų tarpininkų darbas glūdi tame, kad padeda žmonėms paruošti reikalingus registracijai dokumentus ir teikia nurodymus kaip ir kur užinteresuotas žmogus turi kreiptis. Už tą visą patarnavimą tie tarpininkai ima tiek, kiek nuo tamsaus žmogelio sugeba išviloti. Mat jokių kainoraščių bei taksų jiems nustatyta nėra. Todėl registraci-

jos išlaidos ne visiems vienodai kašiuoja: vienur mokama apie 80\$000. o kitur ir 120\$000 neužtenka. Fabriku darbininkai, kurių dokumentus ir registraciją tvarkyti imasi pati fabriko administracija, taip pat nuo tokio išnaudojimo nėra apdrausti, nes už registracijos reikalų sutvarkymą kai kurie fabriku išskaito iš darbininkų po 115\$000, o kartais ir daugiau. Taigi kaip matyti visur išnaudoja tą vargšą darbininką, o jam patarti, duoti tikslų nurodymų nėra kam.

Nukentėjęs.

### MINISTRAS J. AUKŠTUOLIS RIO DE JANEIRO.

Lietuvos Įgaliotas Ministras p. Jonas Aukštuolis tarnybos reikalais atvažiavo į Rio de Janeiro, kur išbus iki birželio 20 dienos ir paskui vėl grįž į Buenos Aires.

Su Ministru p. Aukštuoliu pasimatyti išvyksta į Rio de Janeiro Lietuvos Konsulas p. A. Polišaitis ir „Lietuvio“ redaktorius St. Vancevičius.

### PRASIDĖJO LITUANISTIKOS KURSAI.

Birželio 16 dieną prasidėjo lituanistikos kursai aukštesnįjį mokslą einantiems lietuviams moksleiviams. Kursus suorganizavo p. Konsulo pavedamas lietuviškų mokyklų inspektorius Simas Bakšys. Kursai veikia prie Vyskupo M. Valančiaus lietuvių mokyklos. Kursus lanko apie 20 lietuvių moksleivių.

### BRANGSTA ŽEMĖ.

Paskutiniu laiku S. Paulo estade arčiau miestų, miestelių ir geležinkelių bei geresnių kelių pradėjo brangti žemė. Apie Nova Odessa, Campinas, Rio Claro ir kitas vietas žemė pabrango nuo 20 net ligi 50%. Žemė po truputį brangsta ir tolimesnėse vietose.

Mat, paskutiniaisiais metais žemės ūkio gaminių kainos tvirtos, todėl ūkininkai iš žemės gauna gražaus pelno. Žemių savininkai tai matydami kelia žemės kainas. Kaikuriuose vietose pabrango ir nuoma už žemę.

Ūkininkas B ūnas.

### AUGA SKAITYTOJŲ SKAIČIUS

Pastaruoju laiku „Lietuvio“ skaitytojų skaičius vėl pradėjo smarkiai augti. Senieji skaitytojai „Lietuvio“ vėjais proga pasistengė surasti nemažą naujų prenumeratorių. Kaikurie skaitytojai toli gyvenantieji, negalėdami surasti naujų skaitytojų p risiūnčia aukų laikraščio page

### S. PAULO — RIO DE JANEIRO TIK PER 11 VALANDŲ

moderniškais ir luksusiniiais autobusais. Autobusai puikiausiai įrengti. Minkštos sėdynės, tualetas, W. C., radio, baras ir t. t. Pakeliui sustoja Taubaté, Guaratingueta, Bananal ir Poso Seco. Bilietas tik 65\$000. Į ten ir atgal 110\$000. Iš S. Paulo išeina kasdien 8 val. ryto ir į Rio atvyksta 7 val. vakaro. Iš Rio išvyksta 6 val. ryto ir į S. Paulo ateina 5 val. vakaro.

### EXPRESSO S. PAULO—RIO DE JANEIRO.

Alameda Cleveland, 101 (prie Sorocabana stoties)  
Tel. 5-7795 S. Paulo.  
Rio: Av. Rio Branco, 9<sup>o</sup> andar sala 338 Tel. 23-2858.

## Ko jie nori?

Gegužės mėnesį atleistas iš tarnybos D. L. K. Vytauto mokyklos Vila Beloje sargas Kazys Mačiulaitis. Atleistas dėl ne mandagaus užsilaikymo prie mokyklų. Tuo metu „Šviesa“ ir „Aidas“ paleido gandus, kad mokykloje buvęs kaž koks nemalonus įvykis, kuris galįs pakenkti pačiai mokyklai. Praėjusią savaitę juodu vėl rašo. „Aidas“ įdėjo atleisto sargo sūnaus Jono Mačiulaitio laišką, kuriuo jis, kaip mokyklos tėvų komiteto narys, teisingai savo tėvą ir primeta mokyklos vedėjai, mok. L. Majienei nesiskaitymą su komitetu ir atleidimą jo tėvo kaž kokiais jau iš seno buvusiais keršto sumetimais. „Lietuvio“ redakcija šiomis dienomis gavo Magdalenos Medziukevičienės laišką, kuri, kaip įžeista motina smarkiai puola buvusį sargą K. Mačiulaitį dėl jau antrą kartą pasikartojančio negražaus elgesio su jos dukrele. M. Medziukevičienė čia pat gerai apdovanoja ir „Aidą“, kuris gin., s visokių nedorėlius.

„Lietuvio“ redakcija, pasiteiravusi pas mokyklų inspektorius ir L. S. Br. valdyboje, sužinojo kad Kazį Mačiulaitį mokyklos vedėja atleido teisėtai. Dėl Jono ir Juozo Mačiulaitių pasitraukimo iš tėvų komiteto manoma, kad jie pasielgė labai korektiškai, nes priešingu atveju, jiems būtų labai nepatogu ginti savo seną, bet nerimą, tėvą.

Neaišku tikrai, ko nori tie laikraščiai, kurie vieną dieną vienai p kirsina žmones, o kitą vėl kitaip?

M. Medziukevičienės laišką padedame į archyvą. Mes skaitome, kad sargas buvo už savo nerimtumą pakankamai nubaustas. Ir užtenka.

rinimo ir padidino reikalams. Redakcija visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja. Greitu laiku paskelbsime visų aukavusiųjų laikraščio reikalams pavardes.

Pažymėtina, kad smarkiai auga ir atskirų laikraščio numerių išpardavimas.

Lietuviai išieiviai pradeda rimtai susiprasti ir atskirti grūdus nuo pelų.

— P. Stasys Dorinas veda de rybas su Vila Zelinos žemių savininku dėl sklypo užpirkimo naujam kino-teatrui. Tikimasi greitai laiku susitarti. P. St. Dorinas Vila Zelinoje nori pastatyti nemažą ir modernišką įrengtą kino-teatrą, kuriame būtų apie 1.200 vietų. Naujasis kino-teatras kainuos apie 250.000 milreisu.

\* \* \*



## KAIP LIETUVA LAIMĖJO.

Trumpai esame pranešę, kad šiais metais Lietuva vėl laimėjo Europos krepšinio pirmenybes. Dabar jau gavome daugiau žinių ir galime smulkiau papasakoti, kaip mūsų vyrai iškovojo tą garbingą nugalėtojo vardą.

Gegužės 21 d., krepšinio pirmenybių atidarymo proga, visas Kaunas pasipuošė tautiškais vėliavomis. Kauniškiai gyveno pakilusiu sporto nuotaika ir atidarymo iškilmes prisirinko pilnutėlė naujoji sporto halė, virš 10.000 žmonių. Griausmingomis ovacijomis sutikti, atvyko Valstybės Prezidentas Antanas Smetona, ministrai, kariuomenės aukštieji karininkai, diplomatai ir daugybė kitų valstybės pareigūnų bei višomenės veikėjų. Pašventinus sporto salę ir suėjus visų valstybių krepšinio komandoms, Respublikos Prezidentas atidarė pirmenybes. Atidarymo kalboje

Prezidentas palinkėjo, kad Europos krepšinio rungtynės prisidėtų prie visų krsštų sporto kultūros ryšių sustiprinimo ir tuo dar labiau paskatintų tautas kultūringai bendradarbiauti. Po to orkestrui sugrojus Lietuvos himną, kiekvienos valstybės komanda atskirai iš eilės stojo prieš garbės tribūną, pagerbė vėliavą ir tuo momentu buvo griežiamas tos tautos himnas.

Baigus oficialiąją dalį, į halę aikštę išbėgo viena paskui kitos septynių gimnazijų geriausias tautiškųjų šokių šokėjos, kurios labai gražiai pašoko kelis šokius. Žiūrovai pasirodymu buvo sužavėti, ir halė plyšo nuo aplodismentų. Po šokių įvyko Kauno ir Varšuvos moterų rinkinių krepšinio rungtynės, kurios baigėsi lietuvaičių laimėjimu 29 : 28.

(B. d.)

## Petrinių stalo teniso žaidynės.

Sp. S-gos „Lithuania“ rengiamose Petrinių stalo teniso žaidynėse užsirašė dalyvauti 8 komandos. Nors buvo kviesta visų S. Paulo lietuvių sporto klubai bei sekcijos, bet užsirašė tik lithuaniečiai, matyt, kiti dar stalo teniso nepraktikuoja.

Šiose žaidynėse rungsis: Vila Belos dvi komandos: pirmąją sudaro — B. Mackus, J. Kujavas, J. Krumzlys, P. Mažietis, ir V. Bareišis; antrąją — P. Ratkevičius, P. Danielius, E. Žukauskas, E. Pažera ir V. Juskeinas.

Parque das Nações viena komanda: K. Dobilas, V. Girys,

K. ir S. Vaitkevičiai ir A. Vagonis.

Mokos dvi komandos: pirmąją sudaro — J. Smalskis, J. Blimkė, V. Kirmelevičius, J. Hasleris ir K. Urbanavičius; antrąją — K. Karolis, B. Stankevičius, V. Dargevičius, J. Vimkė ir J. Butvinskas.

Bom ketiro trys komandos: pirmąją sudaro — St. Urbietis, V. Godliauskas, J. Banys, V. Jasevičius ir J. Vasilauskas; antrąją — V. Jurgutis, B. Girčys, K. Černiauskas, V. Kriaučiūnas, A. Girčys; trečiąją — K. Martinaitis, J. Butauskas, A. Aukštinaitis, P. Ivanovas.

## Iš Sp. S-gos „Lithuania“ skyrių...

VILA BELA. Praeitą sekmadienį, birželio 11 d. šio skyriaus futbolininkai turėjo stiprias rungtynes su „Juvenil Quinta da Painera“. Su šiuo stipriausiu apylinkė priešu abi „Lithuanijos“ komandos sužaidė visai puikiai. Antroji komanda, nors žaidė geriau už priešą, laimės neturėjo ir baigė rungtynes 0:1. Tačiau pirmoji — iš karto pasirodė aikštės šeimininku. Nors priešui po 10 žaidimo minučių pavyko iš pabaudos laimėti vieną įvartį, bet mūsų šaliai tuojau atsilygino. Antrąjame kėliny, žaidžiant pavėjui, bemaž visas lošimas buvo prieš vartų pusėje. Tik retkarčiais priešui pavykdavo prasiveržti prie mūsų vartų, bet lithuaniečiai lengvai likviduodavo kiekvieną pavojų. Pirmoji lietuvių komanda laimėjo 3 : 1. Tenka pastebėti, kad šį kartą vilabeliečiams padėjo keturi mokos skyriaus sportininkai. Tai labai gražus ir pagirtinas tautos pavyzdys.

E.

MOÓCA. Vietos skyriaus lithuaniečiai gegužės 18 d. žais futbolo rungtynes su „E. C. Schwabia“ klubu. Rungtynės įvyks 14 val. savoje aikštėje.

A.

BOM RETIRO. Gegužės 9 d. bomretiriečiai turėjo labai smarkias stalo teniso rungtynes su stipriu „A. E. do Comercio de S. Paulo“ klubu. Rungtynes laimėjo lithuaniečiai: pirmoji komanda — 200 : 183 ir antroji — 150 : 124; pralaimėjo tik trečioji komanda 70 : 100. Pirmosios komandos atskiri žaidėjai laimėjo: Mikelinis 27, Urbietis 36, Godliauskas 38, Kostas 45 ir Vasiliauskas 54.

### ARGENTINON ATVYKS LIETUVOS ŠACHMATININKAI.

Argentinos spauda plačiai rašo apie būsimas pasaulio šachmatų pirmenybes, kurios prasidės liepos mėnesį Buenos Aires mieste. Dalyvaujančių valstybių tarpe, kurių bus apie 40, yra pažymėta ir Lietuva. S. Paulo lietuvių šachmatininkų tarpe kilo didelis susidomėjimas, nes galimas daiktas, po šių pirmenybių Lietuvos geriausi šachmatininkai užsuks Brazilijon ir bus proga su jais susipažinti.

SKAITYK IR PLATINK  
„LIETUVI“



## Žmonės, kurie veda „saugumo bloko“ politiką.

Europoje yra dvi galybės: va dinamoji ašis (Vokietija ir Itali ja) ir saugumo blokas, į kurį įeina Anglija, Prancūzija ir Len kija. Tos valstybės susirišusios vadinamomis garantijomis: tai yra, jeigu kas nors puls vieną iš tų trijų valstybių, tai prieš užpuolimą stos visos trys kartu. Kai kalbama apie valstybių politiką, tai tuoj prisimenami žmonės, kurie ją veda. Šįkart trumpai papasakosime apie žmo nes, kurie veda tų trijų valsty bių politiką.

### ČEMBERLENAS.

Niekada Nevilis Čemberlenas nebūtų pasidaręs tokiu aukštu politiku, jeigu nebūtų turėjęs energingos ir rūpestingos žmo nos.

Nevilio Čemberleno tėvas bu vo garsus anglų politikas Juo zapas Čemberlenas. Jis turėjo du sūnus — Nevilį ir Austeną. Pats tėvas nusprendė padaryti politiku Austeną, o Nevilį nuta rė išleisti į pirklius. Austeną jis leido ir universitetui, ir viso kiais būdais padėjo jam prasi mušti į politikos pasaulį, gi Ne viliiui neteko nė universiteto pa matyti. Išėjęs prekybos mokykl a, Nevilis pasidarė paprastas buhalteris vienoje prekybos fir moje, gi jo brolis Austenas, bai gęs aukštuosius mokslus, pasi darė parlamento narys. Kiek vė liau Nevilį tėvas išsiuntė į Ba hamo salas prižiūrėti plantacijų Šeptynetą metų tenai išvargęs ir vos tėvo nesubankrutinęs, vargšas Nevilis, jau beveik 30 metų amžiaus žmogus, grįžo į Angliją. Jo brolis tada buvo jau ministeris, o jis pats, tėvo išbertas už neapsukrumą, džiau gėsi, kad tasai jo pasigailėjo ir išrūpino direktoriaus vietą vie noje prekybos bendrovėje Bir mingame.

Tuo metu Nevilis susipažino su Onute Kolaite. Vargšui Nevil iui, kuriam ligi tol gyvenime taip nesisekė jinau buvo lyg sau lės spindulys: jinau jam įkvepė

pasitikėjimo savimi.

— Nevil, tu turi pasidaryti toks pat didelis vyras, kaip ir tavo brolis, ir dargi jį pralenkti — sakydavo jį Čemberlenui. Tam pamažu pradėjo prašvisti akys; jis Onutę pamilo, ir juodu susižiedavo. Tačiau jis ją vedė tik 1911 m., kada jam buvo 42 metai amžiaus.

Po vestuvių jaunoji žmona sa vo vyrą dar labiau ėmė spirti, kad tas stengtųsi „išeiti į žmo nes“. Jos paklausęs, Nevilis Čemberlenas pirmiausia išstatė savo kandidatūrą į Birmingamo miesto tarybos narius. Jį išrinko Po to jau jis pats įgavo dau giau drašos, ir Didžiam Karui baigiantis, jau 49 m. amžiaus turėdamas, jis buvo išrinktas parlamento atstovu. Praėjo dar penkeri metai, ir Nevilis Čem berlenas, pirklys — biznieriūs, buvo pakviestas Anglijos finan sų ministru. Po to jis iš politi kos gyvenimo jau nebeapsitrau kė, bet visą laiką jame gyvai dalyvavo. Prieš keletą metų jis buvo pakviestas stoti Angli jos vyriausybės priešakyje, ir šiaandien jis yra Anglijos minis teris pirmininkas, vienas iš pa čių žymiausių politikų visame pasaulyje.

Šiaandien Nevilis Čemberlenas jau 70 metų amžiaus senukas. Jo žmona dar ir šiaandien tebe gyva ir, sako, nuolatos pataria jam, kaip ką daryti politikoje. — Kad ir senas būdamas, Nevil is Čemberlenas yra labai rūpes tingas politikas: praeitą rudenį, kai dėl Čekoslovakijos buvo kilęs didelis pavojus Europos tui kai, jis sėdėjo į lėktuvą ir nus krido pas Hitlerį tartis, nors li gi tol jis niekada nebuvo lėktu vu skridęs. Turėdamas laisvo laiko, Čemberlenas labai mėg ta meškerioti, o bet kur keliau damas vis pasiims skėtį, nors ir gražus būtų oras. Todėl juok dariai ir sako, kad Anglija gali būti rami, nes gyvena po Čem berleno skėčiu.

### DALADJĖ.

Ilgą laiką po Didžiojo Karo Prancūzijoje buvo didelė ne tvarka: ministerių kabinetai virs davo vienas po kito, fabrikuose darbininkai nuolatos streikuoda vo, pinigų kursas krito. Ir atsiti ko taip, kad praeitais metais, kada vokiečiai staiga vieną va karą pradėjo imti Austriją, Pa ryžiuje nebuvo vyriausybės: se noji buvo atsistatydinusi, o nau ja nesudaryta, nes partijos tarp savęs niekaip nesutarė. Tokiu svarbiu momentu Prancūzija bu vo be galvos...

Po to išmintingesnieji prancū zai aiškiai pamatė, kad reikia vieną kartą padaryti tvarką. Kas be ko, juk vieną gražią dieną ir pačius prancūzus gali užpulti, kada jie neturės vyriau sybės! Netrukus po to ir buvo sudaryta nauja vyriausybė, kur ios priešakyje atsistojo vyras „su tvirta ranka“: tasai vyras buvo Eduardas Daladjė.

Daladjė yra kepejo sūnus; jo brolis dar ir dabar tebegyvena Oranžo miestelyje ir tebesiver čia tuo amatu. Ir ministeris pir mininkas Eduardas Daladjė kar tas nuo karto parvažiuoja pas jį pavišėti. Tada paprastai su sirenka į kepyklą kaimynai ir atviriausiai išdėsto ponui minis

terui, ką valdžia blogai daro ir ko reikėtų, kad reikalai būtų sutvarkyti geriau. Eduardas Da ladjė juos išklauso, su jais pasi ginčija, paaiškina, pasižada kai ką pataisyti. Mat, Prancūzijoje demokratiška tvarka, ir tenai, kaip ir kiekvienoje išmintingai valdomoje valstybėje, minist eriai nesigėdi atvirai pasitarti su paprascais žmonėmis.

Jaunas būdamas, Daladjė bu vo mokytojas tame pačiame Oranžo miestelyje. Jis dalyva vo Didžiam Kare ir matė vis us kareivių vargus: supranta mas dalykas, kad jis karo nen ori, bet jeigu jo rūpesčiu Prancū zija šiaandien sparčiai ginkluoja si, tai lik tam, kad reikale apsi gintų nuo užpuoliko. Politikoje jis iškilo jau po Didžiojo Karo.

Dabar Daladjė turi 54 metus amžiaus. Jis stambus, tvirtos su dėjimo, atrodo kiek rūstus. Mi nisterijoje valdininkai ir tarnau tojai jo bijo kaip maro — jis nepaprastai griežtas. Bet griež tumas Prancūzijai ir buvo rei kalingas: kai jis paėmė valdžią, Prancūzijoje nebėra nei streikų nei skandalų; bedarbių sumažė jo, pinigų vertė nebekrinta. Jau visi metai su viršum, kaip sto vi jo vyriausybė, ir niekas nė nemano, kad ji galėtų nuvirsti.

## Vila Zelinos gyventojų žiniai

Vila Zelinos žemių savininkas SOCIEDADE DE TERRENOS VILLA ZELINA praneša savo sklypų pirkėjų ir bendrai suintere suotų svetimšalių žiniai, kad advokatas Amaury Couto de Ma galdaes ir Oswaldo Gonzaga yra pavesta atlikti svetimšalių regis tracijos ir legalizacijos reikalus. Sociedade de Terrenos Villa Zelina, norėdama padėti savo klientams, sutarė, kad už užregist ravimą, svetimšalio kadernetą ir su tuo surištus dokumentus bus imama tik 120\$000 išsimokėjimui po 20\$000 į mėnesį. Registraci jos ir dokumentų išrūpinimas bus atliktas greitai, sąžiningai ir registruojantiems nereikės mesti darbo ir gaišti daug laiko.

Visas informacijas tuo reikalu teikia ir paruošia dokumen tus Karlos Korkiško Av. Zelina, 33, arba centralinė raštinė Pra ça Antonio Prado, 31. Pagal veikiančią įstatymą visiems svetimšaliams būtinai rei kalinga registruotis, nes po gruodžio 22 dienos neužregistravę svetimšaliai negalės Brazilijoje dirbti jokio darbo. Taigi, ilgai nelaukdami pradėkite tvarkyti savo registracijos reikalus dabar. PASTABA: Ta pačia proga pranešame Vila Zelinos gyven tojų žiniai, kad norintieji nemokamai naudotis pašto dėžute savo laiškamis ir korespondencijai, gali adresuoti į Caixa Postal 4444 r laiškus atsiimti pas K. Korkiško, Av. Zelina, 33.

Net kairieji, kurie daugiausia skandalydavo, ir tie pritaria Da ladjės politikai.

### BEKAS.

Tasai lenkų politikas buvo laikomas dideliu vokiečių šali ninku: mat, jis 1934 m. buvo su daręs sutartį su Vokietija. Dėl tos sutarties ant lenkų buvo ge rokai supykusi Prancūzija; ir daugelis manė, kad Lenkija par sidavė Vokietijai, bet apsiriko. Tiesa, santykiai tarp Lenkijos ir Vokietijos buvo visą laiką labai geri, bet šį pavasarį, ka da vokiečiai pareikalavo atduo ti Dancigą, lenkai pasiūšaušė, ir Hitleris atmetė aną sutartį. Tas pats Bekas neseniai pasakė Lenkijos seime kalbą, kurioje griežtai atmetė visus vokiečių reikalavimus.

Iš visų trijų čia minimų vyrų Bekas yra pats jauniausias — jam dar tik 44 metai amžiaus. Didžiam Kare jis dalyvavo kaip karininkas legionuose, kur ios lenkų maršalas Pilsudskis buvo suorganizavęs tam, kad jie kovotų dėl Lenkijos laisvės. Po karo Bekas buvo karo atso tv Paryžiuje, paskum jau gavęs pulkininko laipsnį pasidarė iš kariuomenės ir pasidarė diplo matas. Nuo 1932 m. Bekas yra Lenkijos užsienių reikalų minis teris.

Bekas yra buvęs ir Lietuvo je, bet jo viešėjimas buvo la bai trumpas — apie pusvalandį: jis buvo sustojęs Kaune, kai jo lėktuvas, kuriuo jis skrido į Bal tijos valstybes, nusileido Kauno aerodrome.

SKELBKITES  
TIK  
„LIETUVY“

## Naujos knygos

### ATSIŪSTA PAMINĖTI NAUJI SAKALO LEIDINIAI:

(Taša iš 23 nr.)

J. V. Narbutis, PAŽADĖTOJI ŽEMĖ, Vilniaus krašto vaizdai. 128 psl. Lt 2,50. Viršelis V. Ma cutkevičiaus. Sakalo leid.

Nedidelėse, bet ekspresingai parašytose apyskaitėse ir ski čiuose autorius duoda keletą Vilniaus kr. mokyklinio, sodžiaus ir miesto jaunimo gyvenimo vaizdų. Vieni skurdo ir sunkių sąlygų slegiami nueina kreivais keliais, o kiti idealų vedami su viltim meta žvilgsnį į ateitį, ne pasiduoda skaudiems smūgiams lieka tvirti savo tautos sūnūs, atsparūs lietuviai.

Dr. A. Kučinskas, KEŠTUTIS. Lietuvių tautos gynėjas. Didelio formato 228 psl. monografija. Geram popieriu, su dail. T. Ku lakausko viršeliu ir prieš teks tą Keštutėlio portretu iš senų šal tinių. Lt 6. Sakalo leid.

Rašydamas šią studiją, auto-

rius turėjo tikslą, peržvelgęs is torinius šaltinius, atvaizduoti pilną Keštutėlio politinio, tautinio ir tautos gynybo gyvenimo vaizdą. Kova su Lietuvos priešais, vidaus konfliktai, jo tragiška mirtis ir kunigaikščio asmens charakteristika veikale aprašo ma išsamiai, objektyviai ir rim tai. Už šį didžiulį moksliską darbą autorius yra gavęs mūsų an-to daktaro laipsnį.

Motiejus Lukšys, SAULĖTĄ DIENĄ. Apysakos jaunimui. Iliustravo dail. V. T. Stančikai tė. Šviet. Minist. knyg. Tikrini mo kom. pripažinta tinkama mo kykloms. Lt 2. Žinomas jau dviejų knygų jaunimui autorius čia duoda keturias naujas apy sakaites, kuriose meniškai su gliu vaiko psichologijos pažini mu pavaizduota mekyklinio amž vaikų darbai ir žaidimai.

P. Lapelis, KRISTUPAS KO

LUMBAS. Didysis jūrų romanti kas. Jo gyvenimas, herojiški žygiai ir asmenybė. Prologas į Naujųjų amžių istoriją. Labai gausiai iliustruota. Didelio for mato. 328 psl. Lt 4. Sakalo leid.

Venančijus Ališas, SĄO BEN TO VARPAL. Lyrika. 96 psl. Vi si egz. gerame popieriuje. Lt 3. Tolimo, autoriaus gyvenamo krašto, Pietų Amerikos gamtos egzotika, tėvynės nostalgija, žmo gaus gyvenimo, jo laimės, džiau gsmo ir skausmo skambūs pos mai puošia šio rinkinio pusla pius.

Vanda Janavičienė, KLAJŪ NAS. Apysaka mokyklinio am žiaus jaunimui. Su foto ilustra cijom kreediniame popieriuje. 142 psl. Lt 2,50. Sakalo leid.

Leonardas Žitkevičius, SU TĖVELIO KEPURE. Eilėraščiai mažiesiems. 64 psl. T. Valiaus spalvotos iliustracijos. Lt 2,50. Sakalo leid.

2. EL LITOVA POEZIO. Lietu vių poezijos antologija esperan tiškai. Išvertė ir redagavo P.

Lapienė. 198 psl. Kaina Lt 3. Geresniame pop. — Lt. 4. Vir šelį piešė dail. P. Raudavė. Tai pirmasis ne lietuvių kalba toks pilnas ir taip gerai suredaguo tas mūsų poezijos leidinys.

3. Gonzague de Reynold, TRA GIŠKOJI EUROPA. Naujųjų lai kų revoliucija. Vertė B. Stočkus II ir III daly s. 290 psl. Lt 2,50.

Šiose dalyse aktualaus veika lo, jau ir Lietuvoje susilaukusio daugelio skaitytojų, autorius ap rašo „naująsias“ valstybes, atsi radusias po demokratinių, ir jų vadus; su kai kuriais, kaip pav. Mussolini, G. de Reynold pats pažįstamas ir moka rėjefiškai charakterizuoti. Po fašizmo ir nacionalsocializmo nagrinėjimo ir kritikos autorius daro origi nalias valstybių ir civilizacijos palaikymo išvadas, vertas dide lio dėmesio ir susigalvojimo.

9. B. Rutkauskienė (sulietuvi no). PABEGŲ MELUŽIS. 1 v. komedija iš miesčionių gyven imo. Šu neaugaug veikėjų, lengva pastatyti, gyva, įdomi, su teigia ma mintim komedijėlė liaudies

scenai. Liaudies Teatras Nr. 9 Lt 1.

### Ispanijos karo nuostoljai.

Ispanijos karas pasibaigė. Skaičių mėgėjai amerikiečiai jau skaičiuoja Ispanijos karo nuos tolius. Pagal jų duomenis, nuo 1936 m. liepos 18 dienos iki 1939 metų kovo 30 d. Ispanijoje žu vo 1 milijonas 200.000 žmonių. Tačiau iš to skaičiaus kariškių buvė tik apie 600.000, o visi ki ti buvo civiliai gyventojai, kurie žuvo nuo bombų, artilerijos svie dinių, nuo kulų apkasus kasant ir miestus apšaudant, nuo bado įvairių ligų arba kero teismų sušaudyti. Medžiaginiai nuosto liai dar negreit bus apskaičiuoti tačiau jie bus milžiniški, nes žinovų manymu, kiekviena ka ro diena ispanams kainavo per 2 milijonu litų, neskaitant abie mo, jų pasių kariuomenės padarytų nuostolių. Negreit Ispanija atsi gaus nuo tos šurprios nelaimės.



## Keisti atsitikimai.

Dažnai pasitaiko tikrai keistų įvykių, kurių mokslas neistengia išaiškinti. Sakysim, 1917 m. vienuolikos metų berniukas bulgaras Popovas žaidė lauke, kai staiga ties juo ėmė leistis lėktuvas. Lėktuvas leidosi taip staigiai, kad mažasis Popovas nesapėjo pasprukti. Lėktuvas pro Popovą prašvilpė kaip vėjas, vos neužgaudamas galvos. Su prantama, kad berniūktis tiesiog bestovėdamas apmirė: jis užsimerkė, sustingo ir jau laukė baisios nelaimės. Tačiau vos per plauką lėktuvas jo nekliudė. Stipri oro srovė, sukelta besileidžiančio lėktuvo, parmetė berniuką ant žemės. Čia jis ir buvo rastas gulįs be sąmonės. Tačiau koks buvo artimųjų nusiteimas, kai berniuką rado... visi baltai kaip sniegas plaukais. Berniuką išgydyti pavyko, tačiau „pražilę“ jo plaukai pasiliko visą laiką. Gydytojai įvairiais būdais stengėsi „pražilimą“ pašalinti, tačiau nepavyko. Berniukui su savo „žilais“ plaukais reikėjo apsiprasti. Ir taip visiškai jaunuolis turėjo jau žilus kaip sniegas plaukus.

Apie vengrą Paulių Kerną, ne miegantį jau 23-ius metus, daugelis jau, be abejo, yra girdėję. Mokslas šį nepaprastą reiškinį taip pat įvairiai tyrinėjo, tačiau nepajėgia išaiškinti. Paulius Kernas nemiega jau nuo 1915 m. Tais metais jis buvo granatos skeveldros sužeistas į galvą. Ma tyti, skeveldra pažeidė svarbų nervą — ir štai žmogus visam gyvenimui buvo pasmerkta būdėti. Kernas bandė gulėti, bandė užmigti, bandė įvairiausius būdus, tačiau viskas buvo veltui — miegas jam liko svetimas dalykas. Šiaip jau jis jaučiasi puikiai, yra sveikas, viską gali valgyti, yra vedęs, turi net keletą vaikų. Šiuo laiku jis yra

jau apie 45 metų amžiaus. Dabar jis naktimis ką nors skaito, dirba, kad nebūtų taip nuobodu. Po kiek valandų atsigula pasilsėti.

Gana keistas yra ir ūkininko Fugorino likimas. Jis, kilus Didžiajam karui, nenorėjo eiti kariu ir nuo mobilizacijos pasisilėpė urve. Jo žmona paskelbė, kad jos vyras esąs miręs. Naktimis ji nunešdavo vyrui maisto, ir taip jis be dienos šviesos išbuvo net iki 1922 m., nes anksčiau išėiti bijojo, kad nepatektų teisman. 1922 m. po aštuonių metų iš urvo išlindo į dienos šviesą. Tačiau Fugorinas, pamatęs šviesą pajuto akyse didelį skausmą: jo akys per aštuonetas metų nuo saulės šviesos buvo visiškai atpratusios ir nebegalėjo jos bekažėsti. Fugorinas buvo aidiuotas gydyti. Tačiau nors gydytojai dėjo didžiausias pastangas, bet Fugorino akių pripratinti prie dienos šviesos nepavyko. Fugorinas turėjo apsigyventi kambaryje be langų, į kurį visai nepatenka dienos šviesa.

Vienas japonas, Kusaba, jau nuo 1919 metų yra maitinamas dirbtiniu būdu, nes pats visai nebegali valgyti. Jis 1918 metais su keliais savo draugais buvo iš laivo išmestas salon. Toje saloje nebuvo maisto, todėl priėjo prie baisy dalykų — reikėjo misti net žmogieną. Tai į Kasubos sąmonę taip paveikė kad jis nebegalėjo visai valgyti. Po kiek laiko saloje jis buvo surastas gulįs be sąmonės. Ir nuo to laiko jis yra dirbtinai maitinamas (nors šiaip jau jis yra visai sveikas).

SKAITYK IR PLATINK  
„LIETUVI“

## „Aido“ Maršas...

Pasitarnauju į prašymą  
talpintą „Aido“ nr. 23.  
Jūsų... Ne-Mikas.

(Feljetono nata, kaip „Eina garsas nuo rubežiaus“)

Utka, utka! Dutka, dutka! — žliumbia Plius-Ar-Minus:  
O prakeikta Bandeirantė, kiek ji mus kankina!  
Draugas Varža ir Pijušas įieško kito kelio:  
Skundai jiems jau nusibodo svetimoj šalėlėj...

Daugėl litų Bandeirantėj nuo senos gadyinės,  
O mūs „Grūdas“ sukirmijo, tuščios „Centro“ skrynios...  
Daug prirašėm piktų skundų Sąjungai pasmaugti;  
Visi manėm, kad jos litai pradės „Centru“ plaukti.

Turim dvi slaunas gazietas, o jie tur tik vieną,  
Bet, kai drumsčiam vandenėlį, jie sau geria pieną.  
Mūsų draugai kapitoniai bonkom galvą skaldo,  
O „Lietuvis“ iš jo verksmo pina juoką saldų...

Jeį dar liko tau gyventi nors viena sekundė,  
Rėk su mums ir tu, berneli, kad Gaučys mus skundė.  
Kūrėm „Grūdą“, „Aušros“ klūbą, rengėm biznį platų,  
Bet blogai mus atestavo jis iš konsulato...

Jis sugriovė mūsų „Alfą“... Koks skaudus likimas!  
Aš tik utka, tu tik dutka... Girgžda mūs vežimas...  
Plius-Ar-Minus su Pijušu gavo tūkstantinių...  
Mudu laizovos lyg katės prie tuščių puodynų...

Tiktai vienas asiulėlis kantriai neša duoklę,  
Mano jis, kad mes čia valdom laikrodžio spyruoklę...  
Tat pašlovinta tu būkie, mūsų Vandziagola!  
Nėra durnių vaikus leisti į litewską školą...

Sveikas būk ir tu pilietė, ką ramstais į mūrą:  
Visi žino, kad iš „Aido“ semi šią „kultūrą“...  
Tik sugrįžk į butekiną, kol dar turi vieko,  
Kad prakeikta Bandeirantei nebeliktų nieko.

## Švedijoje nyksta kalėjimai.

Kai šiuo metu kai kuriose valstybėse statomi vis nauji kalėjimai ir koncentracijos legeriai (stovyklos), Švedijoje vienas po kito nyksta senieji kalėjimai. 1938 m. įvairiose vietose buvo uždaryti 4 kalėjimai, nes juose jau keletą metų nebuvo kalinių.

Šių metų pradžioje uždarytas didžiausias Švedijoje Langholmo kalėjimas. Jis bus nugriautas, bet jo vietoje naujo kalėjimo nestatys, nes ir kituose kalėjimuose yra daug tuščių kambarių. Tikrai laimingas kraštas, kuris gali uždaryti kalėjimus dėl nusikaltėlių stokos.

Amerikoje ruošiamasi statyti

ilgiausią pasaulyje plentą, kuris jungs net devynias Šiaurės ir Pietų Amerikos valstybes. Naujasis plentas eis per jungtines Valstybes, Meksiką, Gvatemalą, Salvadorą, Hondurasą, Nikaragą, Kosta-Riką, jis jungs Nevjorką su Argentinos sostine Buenos Airesu, o iš antros pusės jis bus nutiestas nuo Nevjorko per Kanadą ligi Aliaskos. Plento ilgis bus apie 9.000 kilometrų. Plento nutiesimo darbai truks apie 8—10 metų. Dabar Amerikos valstybės veda derybas dėl statybos išlaidų padengimo ir galutinės plento krypties nustatymo.

## Piliečiai gali išsinuoti policininkus

Anglijos sostinėje Londone kiekvienas pilietis už tam tikrą mokesť gali išsinuoti valdinį policininką. Nuomos kaina priklauso nuo policininko eismų pareigų rūšies ir laiko. Turtingesni londoniečiai policininkus išsinuomuoja pokyliams, vestuvėms ir šiaip pramogoms, į kurias susitelkia daug žmonių ir bijomasi, kad neįsibrautų vaags ir neapvogtų svečių, kad nekiltų peštynės ir pan. Išnuomoti policininkai pilnoje uniformoje vaikšto pokylių ar pramogų patalpose ir stebi svečius bei šiaip pašaliečius ir tarnus. Galima išsinuomoti policininkus laidotuvių eisenai tvarkyti, mitingui nuo triukšmadarių saugoti arba šiaip dėl „unaro“. Pavyzdžiui, išnuomotas policininkas stovi prie vartų ar durų, kai svečiai renkas į puotą. Už valandą, žiūrint pareigų, reikia mokėti nuomos nuo 4—15 litų. Galima pagaliau, išsinuomoti policininką, kuris palydi į namus vėlai grįžtant iš teatro ar pokyliu. Šis paprotys Anglijoje yra labai senas. Kurį laiką jis buvo pamirštas, bet dabar Londono policijos viršininkas vėl skelbia policininkų išnuomojimą, o londoniečiai jį paslaugomis mielai naudojami.

## Vaikų Kampelis

### Mylima Lietuva

O, mylima Lietuva, o, gimtasai krašte,  
Tiek vargės dėl laisvės, tiek skausmo iškentęs,  
Kuo puošti tave mums, kur laimė tau rasti,  
Kad tavo rytojus tau būtų, kaip šventės?

Tark žodį, tėvyne, jei reikia, ir rūstų,  
Kad mūsų tau širdys vienybe vis gaustų,  
Kad brolis prie brolio dėl laisvės priglustų,  
Kad mūsų darbai tau didybę nuastų.

Mes būsim, tėvyne, kaip plienas, kaip sūlės,  
Kad tavo gyvybei negrėstų pavojus.  
Lai mato kaimynai ir visas pasaulis,  
Kad tu, kaip Vytis, tik gyvent užsimojus.

O, gimtasai krašte, o, Baltijos žeme,  
Kiek skausmo dėl laisvės esi tu iškentęs!..  
Šventai pabučiuokime gimtąją žemę!..  
Lai būna jos vardas brangus mums ir šventas!

P. Vaičiūnas.

### Trys dalykai.

Reikia ūgdyti tris dalykus: protingumą, gerumą ir dorumą.  
Reikia mokytis trijų dalykų: teisingumo, atleidimo ir išsivadėjimo.  
Reikia mylėti tris dalykus: drąsą, duosnumą ir ne savanau-diškumą.  
Reikia valdyti tris dalykus:

būdą, kėlbą ir laikyseną.  
Reikia branginti tris dalykus: nuoširdumą, gerumą ir linksnumą.  
Reikia ginti tris dalykus: garbę, tėvynę ir draugus.  
Reikia stebėtis trimis dalykais: gabumais, kilnumu ir dėkingumu.  
Reikia baisėtis trimis dalykais: žiaurumu, kvailumu ir ne-

dėkingumu.

Reikia atleisti tris dalykus: įžeidimą, pavydą ir užsidegimą.

Reikia kovoti su trimis dalykais: melu, veidmainiavimu ir šmeižtu.

Reikia sekti tris dalykus: veiklumą, pastovumą ir ištikimybę.

(iš Čili laikraščio „Yo Sirvo“).

### Nudziūvusio medžio draugas.

Sena Indų Pasaka

Vieną dieną galingasis indų dievas Indra išėjo pasivaikščioti po tankų mišką. Tarp didingų medžių pamatė nudziūvusį ir apipuvusį medelį.

Indra prisistartino prie medžio ir labai nustebo, pamatęs ant sausos medžio šakos tūpinčią gražią papūgą.

— Ką tu ten veiki, paukšteli užsispyrėli? — paklausė Indra. — Ar tau neužtenka gražių medžių?

Papūga nusilenkė ir atsakė: — Garbingasis Viešpatie, aš esu gimusi šiame medyje,

ant jo šakų mokiausi skraidyti. Nuo pat jaunų dienų šis medis buvo mano globėjas ir draugas. Bet vieną dieną užnuodyta medžio tjo vylyčia prakirto jo žievę

ir sulaido nuodus — užtat jis ir nudziūvo. O, Viešpatie, kaip gi aš galėčiau apleisti šitą medį nelaimėje?

Indrą labai sujaudino papūgos žodžiai.

— Svelnusis paukšteli, — tarė jis, — aš norėčiau, kad ir žmonės būtų tokie ištikimi ir gailėstingi draugai! Už tokį prisirišimą aš tau atlyginsiu, padarydamas viską, ko tik tu manęs paprašysi.

Papūga, nė kiek nedvejodama, atsakė:

— Didysis Viešpatie, grąžink medžiui gyvybę, ir aš amžinai giedosiu tavo garbei giesmes.

Indra palietė žievę, ir medis staiga vėl atgavo savo senąjį didingumą, o papūga, linksmai giedodama, lakstė nuo šakos ant šakos.

### Kodėl jūra sūri.

Apie jūrų sūrumą yra tokia graži pasaka. Gilliai po žeme, gražioje nykštukų pilyje, buvo užburtas malūnėlis. Kai jam pasakydavo „malk, malk, malūnėli“ jis ir pradėdavo malti. Iš jo byrėjo tai, ko kas norėjo. Kažkokiu būdu tas malūnėlis pateko į pikto žmogaus rankas. Jis jį parobė ir išplaukė laivu į jūrą. Jūros taisy laikais buvo prėskos, ir piktam žmogui pri-

reikė druskos. Jis išitraukė malūnėlį ir sako jam: „malk, malk, malūnėli“. Malūnėlis pradėjo malti ir iš jo pabiro druska. Druskos jau buvo pakankamai, bet žmogus nežinojo, kaip sustabdyti malūnėlį. Laitvas, žinoma, paskendo, o malūnėlis ir dabar dar jūros dugne mala druską. Todėl štai ir yra jūrų vanduo, kaip sako pasaka, sūrus.

Tikrumoje jūrų sūrumas taip pat pasidarė nuo lietaus. Lietaus vanduo išplauna iš dirvos įvairias druskas ir neša jas į jūrą. Dalis tų druskų pakelini išsiskiria, bet daug ir į jūrą patenka. Mūsų Nemunas per metus išneša į jūrą apie 10 milijonų tonų (tona — tūkstantis kilogramų) druskų, ištirpusių jo vandenyse.

Matote, kokį didelį darbą atlieka lietus, o jūs tai gal nė ne žinojote.

E. Š.

### PLĖŠIKAS.

— Štai eina senas plėšikas. Jis man iš kišenės ištraukė 50 centų.

— Toks solidus ponas? Kaip tai galėjo atsitikti?

— Jis atsisakė užmanęs išleisti savo dukterį.

TIK „LIETUVI“ SKAITYDAMA VISKĄ ŽINOSI.



## LIETUVIAI IR SVETIMŠALIAI,

Pasų vertimas tik 9\$800

I Interiorą: siunčiame legalizuotą vertimą registruotame laiske. Už vertimą į interiorą reikia prisiųsti 15\$000.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

Dr. Genoplos Moreira da Silva

RUA DIREITA, 64 (3 andar sala 1) Tel. 2-0226 S. Paulo.

**Daktaras****A. Jazara-Snege**

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, ve nerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. (kampas Boa Vista ir 25 de Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte. Tel. buto 2-5068.

## PRISIEKUSIS VERTĖJAS

**DR. WLADIMIR DE THIMÉ**

Rua Direita Nr. 36

Telf. 2-6255

110\$000 Svetimšalių registracija su „carteira de identidade“.

Daro dokumentų vertimus į interiorą, prisiunčiant norimus išversti dokumentus ir 25\$000 pinigais.

**Dr. Paulo Licciardi**

Santa Casa Gydytojas-Operatorius

Išvyksta i Rio de Janeiro. Nuo birželio 18 iki liepos 3 dienos ligonių nepriima.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444 Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 15 ligi 20 valandos vakaro. Tel. 5-4175. KVIEČIAMAS VYKSTAI NAMUS BET KURIĄ VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

**Dr. Adolpho Taubkin****ADVOKATAS**

(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 v. v. KALBA LIETUVIŠKAI.

## PIJAUS RUTKAUSKO

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA

**„ROYAL“**

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai, pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų modelius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SĄLYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

Seniausia lietuviška siūvykla mūsų kolonijoj.

Medžiagas perka didelėmis partijomis, todėl ir kostiumai mūsų siūvykloje pigiau, kaip kitur.

Taip pat turime gatavų kostiumų ir kelnų vilnonės medžiagos po 38\$000, pusvilnonės — 18\$000 ir brimo medžiagos kelnės nuo 6\$500.

Didelis pasirinkimas gatavų darbinų rūbų.

Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS

Siūvykla „KAUNAS“, Rua Duque de Caxias Nr. 40, S. Paulo. (prie Sorocabano st.)

## PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

**MIGUEL O JOUGNE**

Rua 15 de Novembro Nr. 193.

Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, visokius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chomadoms ir pilietybės įgijimui.

## RIO DE JANEIRO LIETUVIAMS ŽINOTINA

Lietuvis siuvėjas JONAS DUMBLIAUSKAS, neseniai baigęs Rio de Janeiro siuvimo akademiją, siuv pagal naujausias madas kostiumus ir vyriškus rūbus. Lietuviams daro nuolaidą.

Savieji palaikykite savuosius!

J. Dumbliuskas, rua Senador Euzebio, 75 Rio

**DANTISTAS**

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr.

São Paulo. Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir São Pauly, su daugelio metų praktika. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parcelana, arba sidabru. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000 Atidaryta dieną ir naktį.

## Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srityje. Specialybė pavidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua S. Caetano, 447 (sen. nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paulo

## Alfaiataria Estan



## Stasio Šliktos Siūvykla „Estan“

RUA CONCEIÇÃO, 79-A [prie Luz stoties] Tel. 4-1940 yra žinoma visai lietuvių kolonijai. DIDELIS PUKIAUSIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS. DARBAS GREITAS IR SAŽINGAS. Prie siūvyklos veikia moteriškų rūbų skyrius, kur siūvami paltai ir kostiumai. Ši siūvykla atidare skyrių ant rua Dr. Almeida Lima, 19.

## Lietuviška

Spaustuvé

**BALTICA**

Labai pigiai ir gražiai atlieka visus spaustuves darbus.

Lietuviams nuolaida.

Užėikite įsitikinti

A. BUMBLIS

R. João Theodoro, 194

TEL. 4-3453

**DR. S. MEITIN**

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO Vidurinių, venerinių ir nervų ligų specialistas. Prima nuo 2 iki 6 val. vakaro. Kalbama lietuviškai. KONSULTORIJA: Rua Barão de Itapetúnga Nr. 139 salė 8—9 Tel. 4-0715

## MECHANIKAI - SPECIALISTAI

FILIPE &amp; SOARES

Alameda Barão de Limeira, 324

Perka ir parduoda įvairių tipų motociklus ir jų dalis. Taiso, dažo ir nikeliuoja motociklus ir jų dalis. Darbas greitas ir garantuotas. Didelis įvairių vartotų ir naujų motociklų pasirinkimas. Kainos labai pigios. Užėikite įsitikinti.

Lietuviams, atėjusiems su šiuo skelbimu darome stambią nuolaidą.

Lietuvių Dėmesii  
SIUVYKLA

„RŪBAS“

Siuvami rūbai sulig naujausia mada, darbas atliekamas diplomuoto ir su didele praktika siuvėjo. Darbą atlieku sąžiningai ir už jį atsakau. Didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų; galima kreiptis iki 9 val. v. ir sekmadieniais.

Atsakomasis siuvėjas

JONAS ČIŽINAUSKAS

67 Avenida Zelina 67

**DR. BORIS CHIPIAKOFF**

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Ephigenia)

Telf. 4-0316

Vidurinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinika. Visiškas genorejos išgydymas per 10—15 dienų su garantija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

**Daržai išsimokėjimui**

500 metrų nuo stoties Carvalho de Araujo, suburbio Central do Brasil, C.A.I.C. skirsto ir parduoda už mažą išsimokėjimo mokėstį didelį daržą — ahacara — kur yra tūkstančiai šių medžių: Pe reiras, Videiras, Abacateiras, Jaboticabeiras, Laranjeiras ir daugel kitų vaismedžių. Išsimokėjimui parduodamas geras namas iš kiti pastatai su žemės sklypais. Dalis daržų su geru malkų mirkų, kurį galima parduoti po 500 reisų metrą. Traukiniai išeina iš stoties Norte: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10; 12,14; 14, 30.

Raštinė: Rua São Bento 17, Tel. 2-7549, S. Paulo. Sekmadieniais: teirautis prieš stotį Carvalho de Araujo krautuvėje pas Antonio Kirsten.

## LIETUVIŠKA SIUVYKLA

„VILNIUS“

Siuva vyriškus ir moteriškus rūbus, kostiumus, paltus ir t. t.

Didžiausias įvairių medžiagų pasirinkimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI TIK PO 20\$000 Į MĖNESĮ. Mūsų siūvykloje galite pasiūti rūbus ir neturėdami pakankamai pinigų.

Centras:

Skyrius:

Rua da Mooca, 3027. Tel. 2-8854

Pr. Julio Mesquita 60. Tel. 4-5015



## Laivokortės i Lietuva ir is Lietuvos pigiausiomis kainomis

Duodame patarimų visais išėivybės klausimais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba. Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litaais per Lietuvos Banką. Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

**CASA BANCARIA J. FRIZZO**

E CIA

Įkurta 1900 m.

Rua Maua 207 kamp. rua Conceição prie pat Luz st

Istaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai. Istaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.





# Ivairios žinios

## Amerika nepripažįsta Albanijos užėmimo.

Iš Vašingtono pranešama, kad Amerikos vyriausybė nutarė panaikinti savo atstovybę Albanijoje. Tarp kitko pažymima, kad atstovybės panaikinimas nėra Albanijos okupavimo pripažinimas. Amerikos vyriausybė Albanijos užėmimo nepripažįsta ir už šį grobonišką žygį smerkia Italiją.

## Olandija priėmė 200 žydų.

Jau praeitą savaitę rašėme, kad Kubos valdžia atsisakė leisti išlipti jos teritorijoje 200 žydų, kurie pabėgo iš Vokietijos ir laivu „S. Luis“ atvyko į Havaną. To laivo keleiviai žydai grąšino nusižudymu, jei laivui tektų grįžti su keleiviais atgal į Vokietiją.

Dabar laikraščiai praneša, kad „S. Luis“ laive esančius žydus pabėgėlius sutiko įsileisti Olandiją.

## Už nuopelnus...

Vienas mūsų kolonijos laikraštukas neseniai apsidžiaugė, kad visiems mokytojams sumažintos algos, o tik mok. F. Girdauskui už „nuopelnus“ palikta sena alga. Kiek mokytojas F. Girdauskas yra „nusipelnęs“? Dr. J. Basanavičiaus mokykloje bedirbdamas geriausiai žino Vila Anastazijos lietuviai. Jis ten rado mokyklą su 60 su viršum mokinių o dabar liko vos apie 30. Aišku taip gyventi mokykla yra „didelis nuopelnas“ lietuvių labui...

Deja, tas laikraštukas užmiršo pasigirti kad taip pat „už nuopelnus“ — lietuvių įskundinėjimus vietinei policijai ir visokias intrigas p. Skipitės išrūpinimo netik didelis algas kūrėms. bet dar beveik po 4000 milreisų kiekvienam kunigui „bažnyčios švaros palaikymui“ ir po tiek

pat „kelionpinigių“.

Kadangi tiek daug pinigų vie ni kunigai „kultūros reikalams“ sunaudoti nespėja, tai didelė dalis jų atitenka mūsų kunigėlių storajam bičiuliui iš rua da Moóca, kuris už kiekvieną „katalikiško“ laikraštuko atspausdinimą ima po kelis šimtus milreisų. O kur dar visoki „patėpi mai“ ir kt. Ne tik kunigėliai, bet ir politinei policijai skundą įdavusieji penki jų bičiuliai labai džiaugiasi, kad dėka p. Skipičiui, atėjo nauji „čėšai“ ir tiek daug litų pakvipo Mokos ir Vila Zelinos padangėje.

X.

— Japonija atmetė visus anglų pasiūlymus dėl Tientsino įvykių likvidavimo. Santykiai tarp abiejų valstybių labai įtępti.

— Anglijos specialus atstovas Strang atvyko į Maskvą galutinai susitarti su Sovietais dėl karo sąjungos sudarymo. Strangą priėmė Sovietų užsienio reikalų komisaras Molotovas.

— Kubos respublikonų partija reikalauja, kad pasitrauktų dabartinis prezidentas pulkininkas Baptista.

— Nušoko nuo bėgių greitis traukinys, einantis iš Berlyno į Pragę. Per katastrofą žuvo 10 žmonių. Apie 20 keleivių sunkiai sužeista.

— Pragoje ir kituose Čekoslovakijos miestuose vyksta dideli neramumai. Vienoje vietoje čekai užmušė vokiečių žandaraį buvusią Čekoslovakijos teritoriją Vokietija pasinėdė dar daugiau kariuomenės ir nacių smogikų.

— Italijos spauda pradėjo smarkią kampaniją prieš Lenkiją. Italai kaltina lenkus, kad pastarieji nenusileidžia Vokietijai.

— Brazilijos policija suėmė plėšikus, kurie apvogė Rio de Janeiro muitinę. Plėšikai buvo pagrobę apie 700.000 milreisų.

## Dėl svetimšalių registracijos.

Einant įstatymu Nr. 3010 visi Brazilijoje gyvenantieji svetimšaliai nuo 18 iki 60 metų privalo registruotis ir išsiimti svetimšalių pasą (carteira de identidade).

Svetimšalių registracijos terminas baigiasi š. m. gruodžio 22 dieną. Kas iki to laiko neužsiregistruos ir neišsiims specialaus svetimšalių paso, einant įstatymu, bus baudžiamas ir negalės dirbti jokio darbo bei versti betkokiuo verslu ar amatu.

Taigi, pasiskubinkite jau dabar užsiregistruoti ir išsiimti „kadernetą“ (svetimšalių pasą).

Visą tai jūs atliksite daug pigiau ir greičiau, jeigu kreipsitės į „Lietuvio“ redakciją, rua Bandeirantes Nr. 474.

Visas tuo reikalu informacijas žodžiu ir raštu duodame veltui.

Rašant laišką reikia įdėti atsakymui pašto ženklą 400 reisų DĖMESIO! „Lietuvio“ prenumeratoriams VISAS DARBAS ATLIEKAMAS VISAI Veltul. Taigi, registracijos, „kadernetų“, vertimų ir kitais reikalais kreipkitės žodžiu ar raštu tik „Lietuvio“ redakciją, rua Bandeirantes, 474 / Bom Retiro / S. Paulo

## SVETIMŠALIŲ LEGALIZACIJA.

Techniškas ir greitas, dokumentų paruošimas.

Direktorius — ANSELMO DE OLIVEIRA

Vedėjas — OLIVIO NOVAES.

RUA JOÃO BRICOLA, 10 7-o andar sala 735. Predio Pirapitinguy Telef. 3-4390. S. PAULO.

Nuo 8-12 val. ir 14-18 val. kasd.

## 2 aukštų namai išsi-mokėjimui ant Braz

Parduodama 17 puikių 2 aukštų namų ant rua Catharina Cortez Nr. 127, 125, 95, 93, 87, 85, 79, 71, 29, 27, 21, 19, 13, 11, 109, 103 ir 101. Tik 100 metrų nuo rua Brezser (prie Jockey klubą). 4 bondžių ir 5 autobusų linijos beveik prie durų. Geriausia proga Braz rajone. Namai naujos konstrukcijos kainuoja tik 25.000\$000. Įnašas 3.000\$000, o likusią sumą išsimokėjimui ilgam laikui. Mėnesiniai mokėjimai lygus namo nuomai. Visi patogumai: šviesa, gasas, kanalizacija. Gatvė išgrįsta ir apšviesta. Namai tinkami nuomavimui, nes duoda 12% nuo įdėto kapitalo.

Dėl sąlygų kreiptis pas JULIO CORETOR DE immoveis Rua São Bento Nr. 290 6o andar — sala 14

## VILLA MARIA

Pasistatykite sau nuosavus namus VILA MARIJOJE, kur duodamos Veltui PLYTOS. Puikūs žemės sklypai išsimokėjimui 100 ratų pradėdant nuo 40\$000 į mėnesį. Bondė, elektros šviesa ir tūkstankiai gyvenamų namu. Apšviesta avenida su vandentekiu, pradžios mokykla, daugybė krautuvų ir artimiausiu laiku bus visa išgrįsta. VAIKŲ DARŽELIS ir dideli industrijos fabrikai visai arti. Nepaprastas naujos statybos plytymas. Aplan kykite AGENCIA DE VILLA MARIA vietoje prie tranvajų linijos Villa Maria galo. Atidaryta ir sekmadieniais. (Lei 58, Reg. n. 65 de 3-1-939)

## Naujai Nacionalinei Industrijos ir Susisieki-mo Istaigai

su pagrindiniu kapitalu 5.000.000\$000 artimiausiu laiku bus reikalingi staliai, šaltkalviai, kalviai, „cobradorai“ ir papras-ti darbininkai.

TECHNINIAMS IR ADMINISTRACIJOS DARBAMS SU GERU ATLYGINIMU.

Iš anksto užsirašyti ir visas informacijas galima gauti kasdien nuo 1 1/2 ligi 16 val.

Av. Rangel Pestana, 12 3-o andar sala 309-312 (Prie Largo da Sè)

## Knygų skaitytojų dėmesiui!

1) CENTRALINIAM L. S. BR. KNYGYNE, rua Bandeirantes 474, mokiniams ir suaugusiems keičia kasdien nuo 9 val ryto iki 6 val. vakaro. Vakarais — trečiądieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

2) DR. VINCO KUDIRKOS MO KYKLOS, Moka, rua Lithuania 13, suaugusiems knygos keičia mos antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais (vakarais) nuo 6 iki 8 val, Mokiniai knygas keičia Mokyklos Vedėjo nu rodyta tvarka.

3) D. L. K. VYTAUTO MO KYKLOS KNYGYNAS, Vila Bela, suaugusiems knygas keičia vakarais: trečiądieniais nuo 9 val. iki 10 val. ir sekmadieniais nuo 8 iki 11 val. iš ryto. Mokiniais knygos keičiamos kas dien.

4) DR. J. BASANAVIČIAUS MOKYKLOS KNYGYNE, Vila Anastacio, mokiniams knygos keičiamos šeštadieniais tuoj po pamokų, o kitiems skaitytojams — pirmadieniais nuo 7 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. (vakarais) ir šeštadieniais nuo 3 iki 3 val. 30 min. dienos metu.

5) Maironio mokyklos knygnas, Parque das Nações, knygos keičiamos mokiniams kasdien tuoj po pamokų, kitiems skaitytojams — antradieniais ir ketvirtadieniais /vakare/ nuo 6 iki 9 val.

PASTABA. Už naudojimąsi L. S-gos Brazilijoje knygų už knygas mokiniai nieko nemoka. Kiti skaitytojai moka mėnesinį mokestį po 1 milreisą.

Visi skaitytojai turi įnešti po 5\$000 užstatą, kuris daugiau knygų nebeįmanant ir patiekus užstatą įnešimo kvitą, grąžinamas.

Į interiorą pasiskaitymui knygos išduodamos didesniais kiekiais tik pagal atskirą susitarimą su knygynų vedėjais.

6/ Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro knygynas, rua da Mooca, 1719, atidarytas: pirmadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 17 iki 20 val. Knygų ėmimo taisyklės: Centro nariai ir ne nariai palieka užstato 5\$000, už knygų naudojimą sį Centro nariai nieko nemoka, o ne nariai moka 1\$000 į mėnesį.

7) LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENIŲ KNYGYNAS veikia: antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 19 iki 21 val.

## CHIROMANTE

Mme. Sedefa

Turėdama mokslo ir daugelio metų patyrimo šioje srityje, siūlo savo patarvimus. Neturite pasisekimų ir esate nelaimingas savo šeimoje arba komercijai? Turite kokių nepasisekimų, kurie jums kelia rūpesčių? Norite sugrąžinti savo draugystės asmenį, kuris nuo jūsų atsiskyrė? Norite pašalinti bile kokį blogybę? Norite turėti geros kloties darbą? Yra kitokių nemalonių kliūčių? Negaisdami kreipkitės į Mmę. Sedefa, kuri suteiks gerą patarimą. Patari mas su žinirgas, garantuotas ir greitas. Rua Lavapés, 262, bondė ir omnibusai prie durų Priėmimo valandos kasdieną nuo 8 v. ryto iki 20 valandos, sekmadieniais taip pat.

Aplankykite, kad išitiktumėte

Consulta 5\$000.

**DR. A. CANDIA**  
SIFILIS, GONORėja VISOSE STADIJOSE  
GYDOMA MODERNIŠKIAUSIAIS BŪDAIS  
KAINOS ŽFMOS. Palengvina mokėjimo sąlygas.  
RUA BAPÃO DE ITAPETININGA, 242 3o and.  
Tel. 4-0218 São Paulo.  
Priima nuo 9 iki 12 ir nuo 2 iki 7 val. vak.  
Sėkmadieniais nuo 11 iki 12 val.

## ŠOFERIŲ MOKYKLA IR DESPASANTAS

Įrūpina leidimą automobiliams, taip pat ivairius leidimus iš estado ir municipalinių istaigų, rašo ivairius prašymus, rūpinasi dokumentais šoferiams ir konduktoriams, daro pasų ir dokumentų vertimus, į gauna pasus vizas ir naturalizacijos dokumentus. SVETIMŠALIŲ LEGALIZACIJA ir t. t. Darbas greitas, su žinirgas ir pigus.



J. GRAGNANO & IRMŪS  
Rafinirė:  
Rua Lib. Badaró, 34  
Sobreloja-sa a 6 tel. 2-6974

Šoferių mokykla:  
Av. Rangel Pestana, 1010.

## SVETIMŠALIŲ „CARTEIRA DE IDENTIDADE“

Įsidavimas ir registracija atitinka moie Delegacijoje jau prasidėjo gegužės 4 dieną. Visi abiejų lyčių svetimšaliai nuo 18 iki 60 metų amžiaus privalo išsiimti „carteira de identidade“ ir registruotis. AGENCIA FALICKAS teikia visas tuo reikalu žinias ir priima iš visus legalizacijos dokumentus carteros išgavimui. Kreipdamiesi į AGENCIA FALICKAS sutauptykite likusį ir pinigų.  
Rafinirė atid: ryta nuo 8 iki 18 val. RUA DOS GUSMŪS 324 (arti Gabinete de Investigações) Bondes iš Largo S. Bento: 1, 2 ir 13.